

Je dobré neztratit stopu

Prof. Tomáš Halík

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

12/2023 / ročník XXXIII / 29 Kč

9 Vzpomínka na Mons. Josefa Růta

17 Seminář Život v Duchu

10 Vánoční zvyky a tradice

18 Broumovské diskuse podesáté

Chcete udělat na Vánoce radost někomu ze svých blízkých?

Od roku 2024
bude stát Adalbert

39 Kč

a roční předplatné
429 Kč

Darujte předplatné diecézního měsíčníku Adalbert

Čtete rádi Adalbert? Předplaťte ho také svým blízkým nebo přátelům!

**rozhovory • názory • osobnosti
život církve • informace z diecéze**

Rádi vám zašleme

dárkový poukaz na předplatné časopisu Adalbert pro rok 2024

Můžete ho věnovat svým blízkým, rodině či přátelům. Cena ročního předplatného na rok 2024 je 429 Kč.

Ozvěte se nám na redakční e-mail adalbert@bihk.cz nebo na telefon: 495 063 422.

Upozornění pro naše čtenáře: cena Adalbertu se od nového roku mění

Vážení čtenáři, vážení předplatitelé Adalbertu. Ač neradi, musíme i my přistoupit k navýšení ceny za diecézní periodikum Adalbert. Za poslední dva roky se tak výrazně zvedly ceny v polygrafickém průmyslu, tedy ceny za výrobu tiskovin, že už nám nic jiného nezbyvá. Stejně tak se enormně zvýšilo i poštovné. Z tohoto důvodu **bude od ledna roku 2024 stát Adalbert 39 Kč**. Věřte, že i zvýšení o 10 Kč nepokryje náklady na výrobu a distribuci. Prosíme, abyste zachovali magazínu Adalbert svoji přízeň, protože jej každý měsíc pro vás připravujeme s velkou pečlivostí. Děkujeme a do roku 2024 vám přejeme jen samé pozitivní zprávy a hezké chvíle s vaším Adalbertem.

Pavel J. Sršeň, šéfredaktor

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Bůh odešel, ale zůstala
po něm vůně / Tomáš Halík
- 9 **vzpomínka**
Mons. Josef Růt
Vánoční zvyky a tradice
- 10 Vánoční stromeček
- 11 Betlémskou krajinou
Hany Šromové
- 14 Boží hod Vánoční
- 17 **evangelizace**
Seminář Život v Duchu
- 18 **aktuality**
Desáté Broumovské diskuze
- 20 **pastorace**
- 24 **seriál**
Podobenství o pokladu
ukrytém v poli a o vzácné
perle
- 36 **Mary's meal**
- 27 **Papežská misijní díla**
Děti z Papežského misijního
díla děti se sešly s papežem
Františkem
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Radost z darování

Vynálezce sv. František

Ohledně Vánoc a vánočních zvyků, slyšíme nebo čteme spoustu zamyšlení snad ve všech našich médiích. A tak už víme, že dárky, stromeček a kapr tu nejsou odjakživa a jejich přesný původ ani neznáme. Ale když si vzpomeneme na jesličky a Živý betlém, tady to víme prakticky jistě. Bylo to právě před 800 lety – 1223 – v italském Grecciu, kde svatý František z Assisi poprvé doslova hmatatelně předvedl vánoční události v Betlémě. Tehdy každý účastník mohl i svými smysly zakusit radost z Boží odvahy a lásky k člověku a obdivovat jeho chudobu a pokoru.

První Vánoce

Ovšem pokud půjdeme k úplnému počátku, tak jak slavili první Vánoce tehdy v Betlémě? Moc romantiky a pohody v tom asi nebylo – nepřijetí od místních, nedobré podmínky, improvizace, žádná pomoc.

Nicméně věřím, že ony první Vánoce musely být těmi nejkrásnějšími, protože nic nechybělo z jejich podstaty, nebylo zde ani nic účelového nebo komerčního, byla to čirá realita příchodu Božího Syna na tento svět.

Tehdy stromeček nebyl, dárky taky ne, i když kdo ví, jestli pastýři přišli s prázdnou? Rozhodně tím největším darem se stal Bůh sám. Bůh dává vše.

Je příznačné, že v tyto dny se snažíme být na sebe nějak laskavější a hodnější, jako bychom pořád cítili vinu za to, že Boží Syn přišel do vlastního, ale vlastní ho nepřijali, ale těm, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.

Co dát pod stromeček?

Naše dárky jsou symbolem toho, že si druhého vážíme, že ho máme rádi. Co dáme, není až tak důležité, jako to, že na někoho konkrétního s láskou myslíme a chceme mu udělat radost. Pamatuji se, že když jsem asi v sedmi pochopil, jak je to s Ježíškem a dárky doopravdy, že je dává, ale skrze lidi, víru mi to nevzalo. Naopak, pro mne to byla radost. Když Ježíš dává dárky skrze lidi, pak je tedy může dávat i skrze mne! A tak jsem začal zakoušet, že dávat je víc, než brát.... Něco jsem našetřil, něco jsem vydělal sběrem léčivých rostlin a pak jsem si celý podzim lámal hlavu, co komu dát. Byly to starosti, ale strašně mne bavily. Mé první „úžasné“ dary spočívaly v jednom balení sušenek Lata nebo Koka nebo nějaké ovoce. A když jsem dostal na mou neodbytnou otázku – co bys chtěl k Vánocům - odpověď: starou bačkoru, sehnal jsem i ji, jako i jiné „nezbytné“ věci...

Aspoň jednou za rok

Nějak mi to zůstalo dodnes. Chci aspoň jednou za rok vyjádřit vděčnost nějakou drobností co nejvíce lidem, aspoň jednou za rok jim klasickou poštou nebo mailem poslat pozdrav s požehnáním.

Rád ale sobě i všem připomínám, že vše má počátek v jediném důležitém Božím daru – v samotném Ježíši. Díky Jemu nikdo v tomto světě není sám. Díky Jemu můžeme dát smysl všemu, o co se snažíme, díky Jemu máme všichni reálnou šanci na dobrý cíl našeho života... A to je ta opravdová radost nejen o Vánocích.

Ke krásným svátkům vám ze srdce žehná

Boží přítomnost je stále cítit

První prosincová neděle rozsvítila první svíčku na letošním adventním věnci. Čas tichého rozjímání a očekávání oslovuje všechny bez výjimky, lidi věřící i lidi bez daru víry. Co Advent znamená pro **profesora Tomáše Halíka**?

77 Čím jsou Vánoce pro muže, který na začátku června vstoupil mezi pětasedmdesátíky a 28. října obdržel Řád Tomáše Garrigua Masaryka 1. třídy za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva?

Já jsem se naučil postupně milovat celý ten církevní rok s jeho střídáním období, která pro mě mají vždycky jinou barvu, jinou vůni, jinou chuť, jiné vzpomínky, jiné melodie. Ale ze všech mám skutečně nejraději Advent s neopakovatelnými melodiemi českých písní rořátních. Ovšem ideál, který jste zmínila, ta tichá doba rozjímání, to je něco, co kromě kontemplativních klášterů dneska naplňuje hodně málo lidí. A to myslím nejen těch, kteří jsou apatičtí vůbec k nějakému církevnímu roku a pořádně nevědí, co ten Advent je, ale i těch, kteří by rádi tu dobu takto prožili, ale do jejichž života vstupují ještě mnohé povinnosti navíc. Já jsem býval osvobozen od dárků, protože roky jsem psával každé léto knížku. Mám strašně špatnou fantazii na vánoční dárky, takže když jsem napsal knížku, a ta vyšla před Vánoce, měl jsem dárky. Nemusel jsem se vydávat do supermarketů, které nemám moc rád. Můj byt už uklidit nejde, to je taková tsunami knih. Tak pomáhám lidem, kteří uklízejí nejen své příbytky, ale také ve své duši. Před Vánoce a v adventu hodně zpovídám. Navíc mám na starosti akademickou farnost v Praze, kde se na křest připravují desítky mladých lidí. Když mně vyjde knížka, snažím se navštěvovat svoje čtenáře, pořádat různé autogramiády a mnohé jsou taky

takovým milým setkáním. Lidé se dívají prostřednictvím knih do mého srdce a já se rád podívám do jejich očí a slyším jejich otázky a jejich reakce. Stále se snažím uchovat si sváteční a poklidnou náladu v srdci. Musím o ni bojovat, a ne vždy se mi to podaří. Léta přibývají a občas se hlásí únava.

Zavedl jsem si takovou svoji osobní tradici. Že se v adventu věnuju trošku víc v těch volných chvílích židovské literatuře. Pro mě židovství je takový Advent, taková příprava na evangelium. Nekončí pro mě jenom tím příchodem Krista, ale myslím si, že i to pokračování té židovské tradice v literatuře, v historii, či mystice je něco, co je i pro nás křesťany inspirující. Tak si vždycky v adventu připravím něco z té židovské literatury, ať už té nejstarší, týkající se dob biblických, nebo třeba i z moderních autorů, ať už jsou to spisovatelé nebo filosofové. Před lety mě takhle během adventu zaujala kniha současného britského rabína Jonathana Sackse, což je velice originální, zajímavý myslitel.

77 Zdá se, že mezi lidmi je hodně nejistoty, bezradnosti, strachu a obav. Hovoří o tom s vámi?

Samozřejmě, dnes a denně. A Advent je neustálý zápas člověka o to, aby si udržel vnitřní klid, vnitřní radost, i když toho vnějšího klidu není moc. Osobně jsem musel vzdorovat jistým poryvům lidské hlouposti a zloby. Pak zase na konci

adventu je člověk konfrontován s různými lidskými bolestmi, protože trávím hodně času ve zpovědnici, kam přicházejí lidé nejen s formální zpovědí, ale často i se svými bolestmi a problémy, které nashromáždili během roku a chtějí si nějak uklidit ve své duši před Vánoce. Samozřejmě, doléhají na mě i věci, které jsou nadosobní, mám starost o Evropu. Před mnoha lety jsme volali chceme zpátky do Evropy, chceme být součástí svobodného Západu, teď vidíme odstředivé síly. Já bych moc chtěl, abychom byli pevnou součástí Evropy a prokázali s ní solidariitu, s tím jejím jádrem, kterému jde o to přežít a obstát. Když ale vidím ruského medvěda, jak velice se olizuje, když slyší některé ty euroskeptické řeči, to mě naplňuje velikou starostí. K tomu současné válečné konflikty, ani stav společnosti člověku nepřidá na radosti. Tak doufám, že snad v tom příštím roce přijde vývoj věci, který v člověku upevní naději.

77 Když máte tolik práce, netěšíte se na leden?

Ne, těším se hlavně na dobu mezi svátky. Odpoledne na první svátek vánoční hlavní nápor povinností poleví. Snažím se uhájít alespoň několik dní mezi svátky, abych měl víc času na odpočinek, spaní a hlavně čtení. Celý rok si strádám knihy, nakupí se mi jich vždycky obrovská pyramida a není reálné, abych je všechny přečetl. Těším se ale, že se jimi proberu, několik z nich mi padne do oka a do srdce a jim se budu náležitě věnovat.

Kněz Tomáš Halík je Evropan

Mezinárodní synodální zasedání v Praze

77 Jaké byly Vánoce vašeho dětství? Připomínám, že jste se narodil 1. června 1948.

Na Štědrý den ještě lidé chodili do práce. Dopoledne jsem navštěvoval otce, který pracoval jako bibliograf v Národní knihovně, sídlící v historické budově bývalé jezuitské koleje Klementinum na pražském Starém Městě. Už ale nepracovali. Seděli u sklenky vína a povídali si. Otec byl oblíbený pro svoji vzdělanost a jemný anglický humor. Pak jsme se zastavili v kostele Nejsvětějšího Salvátora podívat se na jesličky. Kdyby mi někdo řekl, že tam za padesát let budu farářem, byl bych hodně překvapený. Potom jsme šli do některé ze staropražských hospůdek na oběd. Maminka byla doma a připravovala štědrovečerní stůl. Na oběd s otcem jsem se vždy těšil, protože se mnou mluvil jako s dospělým.

77 Pomíneme-li po strop napěchované chrámy konzumu, vánoční svátky v nás vzbuzují pocity jiné než po celý rok. Snad i trochu podvědomě se snažíme jít sami do sebe, možná i za těmi, kteří nás opustili, jít za našimi kořeny. A znovu se vracím k tomu bez ohledu na to, zda s vírou nebo bez víry v duši. Vzpomínáte na některé své štědrovečerní kázání?

Už jsem zmínil tradici židovské mystiky kabaly. Ta říká, že Bůh stvořil svět a pak se stáhl do tajemného úkrytu. Svět nechává běžet vlastním řádem, ale Boží přítomnost je tam stále cítit. Jako když byl sud dlouho

naplněný dobrým vínem a stále v sobě má jeho podmanivou vůni. A židovští mystici říkají, že svět voní po Bohu. I společnost, která se zdá být vyprázdněná od dobrého, silného vína víry, přece jenom voní po Bohu. Svět o Vánocích voní po Bohu a lidé jdou za tou vůní. Mnozí, kteří přicházejí třeba na Půlnoční, přicházejí s určitými rozpaky. Neví pořádně, proč tam jdou, co je čeká, ale já mám dojem, že nějak podvědomě ucítili vůni posvátného a že jdou za ní. Je dobré, abychom i na ně mysleli, abychom i těmto lidem otevřeli prostor. Je dobré tuto stopu neztratit.

77 Mají Češi specifickou tradici Vánoc?

Od ostatních ve střední Evropě se příliš neliší. Říká se, že jsme nejvíce ateistická země. Je pozoruhodné, že i tak jsou Vánoce příležitostí pro mnohé jít alespoň jednou za rok na bohoslužbu. Pod nálepkou ateismu se skrývá celá řada různých postojů. Někteří neodmítají víru jako takovou, ale představu, kterou si o ní vytvořili nebo převzali. Kdyby byla církev taková, jak si mnozí představují, jsem první, kdo se k ní obrátí zády. V podstatě jde o neinformovanost. Další velkou skupinou jsou lidé, kteří jsou duchovně citliví, ale pro svou potřebu spirituality nenašli v církvi dostatečné prostředí. Na Boha nevěří, do kostela nechodí, ale věří, že je něco nad námi. Nazývám to „něcismus“ a je to nejrozšířenější náboženství v republice. Největší rozdíl není mezi věřícími a nevěřícími, ale mezi zabydlenými a hledači. Zabydlení jsou věřící, kteří jsou ztotožnění s tradiční formou náboženství. Těch

ubývá. Ale ubývá i lidí, kteří jsou zabydlení v ateismu. Mezi lidmi, kteří jsou nevěřící, je mnoho lidí hledajících. Právě na ně se ve svých knihách, kázáních i přednáškách zaměřuji. Důležité je, aby Církev k hledajícím nepřístupovala s hotovými odpověďmi. Je potřeba, aby hledala s hledajícími.

77 Když lidé přijdou jednou za rok do kostela, co by tam měli slyšet?

Určitě ne výtku, že nechodí častěji. Kněz by se z nich neměl snažit udělat rychle a snadno věřící křesťany. Stačí, když se lidé dotknou vánočního tajemství. Když ucítí, že je tam dobrá a hluboká atmosféra. Ocení, když vidí, že slova kněze nejsou jen sladké fráze, ale vyzařují z jeho osobnosti. Obrovský příklad je papež František, který si dokázal získat srdce světa.

77 Smysl a původ Vánoc, hovoří se o něm každý rok v tomto čase, a ten dva tisíce let starý příběh lidí dojmá znovu a znovu, a tak si klademe otázku proč tomu tak je. Protože jsou Vánoce a my jsme zase děti, je tady domov, bezpečí, jistota, zázemí? Proč máme ty Vánoce tak rádi?

Mnozí z nás si samozřejmě pamatují svoje dětské Vánoce. Z toho vánočního příběhu vycházejí určité impulsy, které jsou důležité pro lidský život. Je to poselství o tom, že Boží Syn přichází na svět jako malé dítě, takže je to důraz na děti. Přichází v rodině, takže si uvědomujeme důležitost rodiny, rodinného zázemí. Ale také bychom

◀ Rozhovor s Janem Pavlem II. ve Vatikánu, 2000

◀ Mons. Halík při převzetí státního vyznamenání, 28. říjen 2023

neměli zapomínat na to, že přichází na svět jako chudé dítě a že bychom o tom vánočním čase měli pamatovat na chudé. Na lidi, kteří jsou v nějaké nouzi, nemusí to být nutně nouze materiální. V tento čas je hodně lidí opuštěných, starých. Myslím, že právě o Vánocích bychom si na ně měli vzpomenout.

77 *Ostatně katolická charita to činí už desetiletí zpátky.*

Nepochybně. Když slyším, že by Církev měla být kritičkou sociálního státu, chápu, že jsou lidé, kteří sociální stát zneužívají. Člověk jistě má mít individuální zodpovědnost, nelze všechno házet na stát. Na druhé straně právě Církev by měla ukázat, že stát nesmí být asociální a připomínat lidem, kteří mají na starost věci veřejné, aby nemysleli jenom na vlastní kapsu. Aby mysleli na lidi, kteří se, často bez vlastního přičinění, ocitají na nuzném konci společnosti. Pokud se neudělá všechno, co je možné pro ně udělat, a pokud také samozřejmě nebudeme vytvářet příležitosti, aby oni sami mohli se sebou udělat, tak to nebude mít dobré konce.

77 *Vzdáleným nablízku, tak jste pro české čtenáře nazval svoje pojednání o vášni a trpělivosti v setkání s nevírou. Po knize, oceněné prestižní cenou nejlepší teologická kniha Evropy za roky 2009/2010, sahám pravidelně právě o Vánocích. Možná proto, že právě v tom čase jsme o ní spolu před lety hovořili.*

Její vydání tenkrát otevřelo stavidla nej-různějších žádostí o překlad. Vyšla německy, polsky chorvatsky, italsky, ve francouzštině, portugalštině, korejštině, slovinštině, čínštině, čtenáře si díky anglickému překladu našla v Austrálii a v jižní Africe. Jsem rád, že oslovuje čtenáře z mnoha kontinentů, že promlouvá k duchovnímu hledání současného člověka. Typické pro naši dobu je, že ubývá lidí ztotožněných s nějakou církví, konfesí. Ubývá ale také lidí považujících se za vyhraněné ateisty. Přibývá lidí hledajících, lidé na cestě, ty se snažím oslovit. Ne jako ten, kdo má všechny odpovědi v kapse, ale jako ten, který je s nimi spoluhledající. Pro mě víra není nějaká ideologie, která by dávala jednoznačné odpovědi na všechny otázky, ale je to cesta na hloubku a také umění žít s tajemstvím. Jsou otázky, na které těžko hledáme nějakou definitivní odpověď. Ale je třeba je nosit ve svém srdci. To je také jedna věta z vánočního evangelia, že Maria, Ježíšova matka, ty události nosila ve svém srdci. Je spousta věcí okolo nás, které musíme nějak vnitřně zpracovat, nosit je v srdci. A také některé pravdy víry můžeme chápat jenom tehdy, když je zapustíme do svého srdce. Tím nemyslím jenom nějaký citový vztah. Myslím to, že náš rozvažující rozum je někdy na ty věci krátký. Že člověk to musí nějak vpustit do hloubky svého života a tam žít tyto velké otázky tím, co události života přinášejí, svými životními zkušenostmi. Pak se teprve náš životní postoj může stát opravdu zralým, pak roste životní moudrost. Mám za to, že právě to pro dnešní svět potřebujeme. Potřebujeme moudrost!

77 *České Vánoce, doba rodinné pospolitosti a sezení kolem jednoho stolu, když všechno dobře dopadne. Vy ale hovoříte ve svých knihách o tom, že domov může člověk hledat i jinde než pod střechou rodného domu nebo v kruhu rodinném. Že domov může člověk hledat i v duchovním společenství, že i tam je možné bezpečně zakotvit.*

Samozřejmě jsou různá duchovní a církevní společenství, některá trochu příliš chladná, ale jsou jistě i ta, která jsou otevřená a zároveň mají něco z atmosféry rodinné pospolitosti. V našem kostele Nejsvětějšího Salvátora je takový trošku paradox, že se náš studentský chrám v podstatě o Vánocích vylidní od těch, kteří jsou tam obvykle, protože to jsou studenti, kteří pocházejí z různých jiných měst, mnozí také z Hradce Králové a východních Čech, těch je dokonce nejvíce ze všech diecézí. Na Vánoce odjíždějí domů, takže já se dívám do úplně jiných tváří. Kostel je samozřejmě zase nabitý, ale úplně jinými lidmi. Často těmi, kteří tam přicházejí právě jenom o Vánocích.

Samozřejmě miluju obřady vánočních svátků, nedívám se na to jako na nějakou povinnost a práci zároveň, slavím a spoluoslavím, a těším se na to nesmírně, ale je to všechno taky hodně náročné, zvláště po té době intenzivního zpovídání. Pro mě vlastně vánoční klid začíná až tím, když dohasnou poslední prskavky při těch nejvlastnějších vánočních svátcích a v tom období tzv. mezisvátečním, na to se těším celý rok, když to vyjde,

bude pár dní času, s kterým mohu naložit jenom podle své vůle, podle svého uvážení. Zpravidla jdu do zimní přírody a běhám na běžkách, nebo si prostě sednu ke krbu a čtu a čtu a čtu. Protože, jak už řečeno, celý rok kupuji knížky, ukládám je na jednu stranu svého stolu a říkám si: o Vánocích to všechno přečtu. Samozřejmě nahrne se během roku taková pyramida, že by na ni asi rok nestačil, ale přece jenom o Vánocích nějaký ten čtenářský rekord udělám. Nejde o počet stránek, jde o to, aby člověk měl radost z četby, inspiraci z četby a navíc v čase vánočním ... to vždycky zdůrazňuji, pohani mají 26. prosince po Vánocích, ale my přece máme vánoční období až do svátku Křtu Páně, který připomíná křest Ježíše Krista v řece Jordán prorokem Janem Křtitelem. Tímto svátkem končí Vánoce a začíná liturgické mezidobí.

Tak ponechme si sváteční duši po celý tento čas.

Moc bych přál vašim čtenářům, aby zbylo alespoň něco z toho tichého těšení, z poezie, který dýchá z rorátních písní, abychom se úplně neutopili v komerčních Vánocích. Ty nechme Santa Klausovi a lidem tohoto světa. Uhajme si v sobě alespoň trošku vnitřního klidu. Nepatřím k těm, kdo spílají lidem, kteří nakupují a připravují se na Vánoce, protože konec konců Maria a Josef, když šli do Betléma, tak asi ne vždycky rozjímali, měli taky spoustu praktických starostí. A já nemám rád, když duchovní svým sonorním hlasem promlouvají o tom, že bychom měli rozjímat a zklidnit se. To si nedovedu představit ty uštvané hospodyňky, jak otřou ruce do zástěry a rozjímají. Musíme přijmout situaci, jaká je.

Věřím, že lidé přece do všech těch obchodů nechodí proto, že by to dělali tak rádi, ale že mají někoho rádi a chtějí mu udělat radost, za to je přece nemůžeme odsuzovat.

Tak bych přál, aby něco z ticha té adventní poezie prostupovalo tento nádherný čas. Aby se Vánoce neutopily v tom přejídání, rozbalování velkého množství dárků, ale aby to byl čas na skutečnou lidskou blízkost. Na setkání s našimi nejbližšími, ale abychom také mysleli na lidi, kteří jsou sami. Abychom pamatovali na své staré příbuzné, protože na mnoho těch osamělých, nemocných lidí, svátky dopadají velmi tvrdě. Je třeba jim projevit blízkost, navštívit je a potěšit. Aby vánoční čas byl narozením toho lepšího v nás.

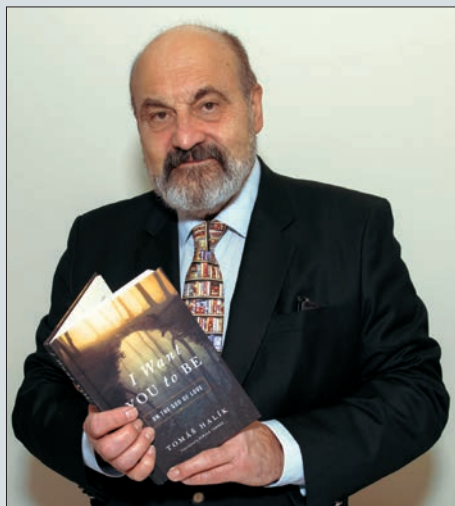
Eva Zálešáková)

Prezident propůjčil prof. Halíkovi řád TGM

Prezident republiky Petr Pavel, u příležitosti státního svátku 28. října 2023, propůjčil Řád Tomáše Garrigua Masaryka 1. třídy Mons. prof. PhDr. Tomáši Halíkovi, Th.D., dr. h. c., za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidských práv.

Mons. prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D. (1948) je profesorem Filozofické fakulty UK (přednáší filozofii a sociologii náboženství), od r. 1990 je prezidentem České křesťanské akademie a rektorem kostela Nejsvětějšího Salvátora, od 1.10. 2004 farářem nově zřízené pražské akademické farnosti. Věnuje se rovněž mezináboženskému dialogu.

Za komunistického režimu působil v náboženském a kulturním disentu, po r. 1989 podnikl přednáškově a studijní cesty po všech kontinentech, byl mj. hostujícím profesorem na univerzitách v Oxfordu, Cambridge a Harvardu.

Tomáš Halík je autorem mnoha velice úspěšných knih

Jeho knihy vycházejí rovněž v angličtině, němčině, polštině, italštině, francouzštině, španělštině, portugalské, slovinštině, chorvatštině, ukrajinštině, maďarštině, nizozemštině, turečtině a čínštině.

Papež Jan Pavel II. ho jmenoval radcem Papežské rady pro dialog s nevěřícími (1990), Benedikt XVI. čestným

papežským prelátem (2008). Je členem Evropské akademie věd a umění a řady dalších institucí, obdržel řadu literárních i jiných cen doma i v zahraničí včetně Ceny kardinála Königa (2003) a Ceny Romano Guardiniho Za vynikající zásluhy o interpretaci naší doby (2010), Ceny za nejlepší teologickou knihu Evropy (2011), čestného titulu Člověk smíření za zásluhy o křesťansko-židovský dialog (2011) a Rytířského kříže řádu za zásluhy, udělené prezidentem Polské republiky (2012).

V roce 2014 bylo jeho celoživotní dílo oceněno Templetonovou cenou (oznámeno 13.3., slavnostní ceremoniál 14. 5., Londýn), v roce 2016 (slavnostní ceremoniál 22. 6., Oxford) pak čestným doktorátem Oxfordské univerzity. Tomáš Halík získal řadu prestižních domácích i mezinárodních cen za zásluhy o mezináboženský a mezikulturní dialog, za svou vědeckou, pedagogickou a publikační aktivitu, za zásluhy o obhajobu duchovní svobody a lidských práv a ceny za literaturu.

(Mons. Josef Růt byl oblíbeným člověkem

Vzpomínka na Mons. Josefa Růta

V pátek 27. října 2023 jsme se v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové a u kanovnícké hrobky na Pouchově rozloučili na pozemské cestě s emeritním kancléřem, Biskupství královéhradeckého, emeritním oficiálem Diecézního církevního soudu v Hradci Králové, děkanem Katedrální kapituly při chrámu Svatého Ducha v Hradci Králové a čestným papežským prelátem Mons. Josefem Růtem, jehož naplněný život byl plně spojen s Královéhradeckou diecézí. Jeho kněžský pozemský život byla služba pro farnosti, kde působil, pro Biskupství královéhradecké a pro celou diecézi.

Měl jsem čest pod ním v rámci tehdejšího administrativně-právního sektoru Biskupství královéhradeckého v letech 1990 až 2008 pracovat, když vykonával funkci kancléře Biskupské kurie a vyhledával mi spisy pro moji práci a evidoval spisy vyřízené. Bylo u něho obdivuhodné, jak dovedl vyhledávat priora t. j. spisy, které předcházely spisu aktuálnímu. I když pan kancléř pro lidi, kteří se s ním setkali poprvé, vypadal nepřístupně; ten, kdo ho měl možnost poznat déle, se přesvědčil, že Mons. Josef Růt je spravedlivý kněz, který dovede práci svých podřízených dobře zhodnotit a jehož srdce bije myslí i prací pro rodnou diecézi. Jeho anglický humor byl příslovečný. Jelikož byl oficiálem Diecézního církevního soudu v Hradci Králové a řešil v této oblasti především věci manželského církevního práva, a já jsem se zase zabýval církevními nemovitostmi, tedy církevním majetkovým právem; řekl mi jednou vtipně: „S Vámi bych mohl jít leda na pouť do Vamberčic!“ Mnoho kněží k panu kancléři Mons. Josefu Růtovi chodilo na radu v oblasti církevního práva a někteří i ke svátosti smíření. Nikdy neodkázal kněze obecně na Církevní kodex, ale trpělivě se pro svého spolubratra snažil nalézt řešení pomocí příslušného kánonu Církevního kodexu. Jeho přesnost, pečlivost a znalost diecéze byly příslovečné, pročež si ho biskup Mons. Karel Otčenášek vybral za kancléře Biskupství královéhradeckého. Rád vzpomínal na dobu, ač pro církev nelehkou, kdy jako sekretář ordinariátu jezdil při udílení svátosti birmování ve funkci ceremonáře s kapitulním vikářem Mons. Václavem Javůrkem po Královéhradecké diecézi a poznával ji a její kněze.

Jako Vaši bývalí podřízení jsme Vám, vážený Monsignore Josefe Růte a emeritní kancléři Biskupství královéhradeckého, vděční za Váš příklad svědomitého a pracovitého vedoucího a budeme na Vás vždy s úctou a vděčností v modlitbě vzpomínat. Díky Vám za Vaši práci a všechno to, co jste pro Královéhradeckou diecézi vykonal!

Za bývalý administrativně-právní sektor

dr. Miloslav Franc)

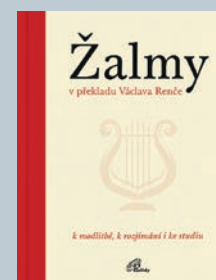
(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Žalmy v překladu Václava Renče

k modlitbě, k rozjímání i ke studiu

Dárková publikace Žalmů v překladu Václava Renče vychází u příležitosti 30. výročí působení Dcer sv. Pavla v České republice. Po odborném úvodu následuje všech 150 žalmů, opatřených krátkým úvodem a závěrečnou modlitbou. *Váz., 440 s., 399 Kč*

Brunor – Pascal Vincent

Dobrodružství svatého Pavla

Svatý Pavel je jednou z nejvýznamnějších postav křesťanství. Žil v době prvních apoštolů a jako pravověrný Žid tvrdě pronásledoval křesťany, dokud se mu cestou do Damašku nezjevil sám Ježíš. Pavel se obrátil a stal se jeho horlivým učedníkem a misionářem, proto mu dnes říkáme „apoštol národů“. Komiks o jeho dobrodružném životě je určen čtenářům staršího školního věku. *Váz., 48 s., 289 Kč*

Vánoční stromeček

Tento nejcharakterističtější symbol Vánoc je přítomen skoro všude. Jen stěží si umíme představit svoje obydlí, kostel, významný veřejný prostor nebo dnes i komerční prostory bez ozdobených stromečků. Naše oči se rozzáří při pohledu na rozsvícený stromeček i navzdory věku, kteří mnozí z nás mají. Dějiny tohoto symbolu Vánoc jsou o mnoho delší, než tradice adventního věnce.

Zelené větve jsou od dávných časů symbolem naděje, která je touhou člověka po návratu do stavu rajskeho štěstí, jehož základem je Ježíš Kristus, náš Spasitel. Ve středověku proto bylo jablko, umístěné na stromečku, znakem života v ráji. Stromeček symbolizoval dřevo kříže, na němž byly sňaty hříchy světa. Do 8. století byl vánoční strom symbolem Krista. Váže se to na událost, kdy svatý Bonifác († 5. 6. 754), apoštol z Německa, dal Frankům příkaz pokácet dub, uctíváný od nich v pohanském kultu. Když dub padal, pod jeho tíhou neklesla mladá borovice, která mu stála v cestě. Bonifác to uznal za znamení z nebe a mladý jehličnatý stromeček prohlásil symbolem Krista.

I druhý příběh nás zavádí do oblastí obývaných Franky, kde v rámci irských misí na dvoře burgundského krále Gontrana působil jako opat svatý Kolumbán z Bobbia († 21. 11. 615). Legenda praví, že v roce 573, kdy tam trávil vánoční čas a pozoroval, jak i přes nedávné pokřtění krále a mnoha obyvatel se na jednom kopci, kde rostly jedle, stále uctívá zimní slunovrat pohanským kultem. Kolumbán chtěl místním ještě více přiblížit poselství o narození Ježíše, jenž je světlem světa. Proto rozvěsil hořící pochodně na strom ve tvaru kříže. Když to lidé viděli, přišli k mnichům na kopci a Kolumbán pronesl vánoční kázání o narození Ježíše v Betlémě.

Z těchto dvou legend je vidět, že kult stromů a posvátné háje měly pevné místo v mytologii lidstva. V tomto kultu neustále hrály důležitou roli dva světy, jenž se

prolínají, svět živých a svět mrtvých. Člověk obklopený větvemi nebo stromy touží po tom, aby rozkvétající stromy symbolizující život přírody a její plodnosti se staly i jeho údělem a odpudily zlou moc. Dělo se to obzvláště během tzv. silných nocí od 25. prosince do 6. ledna, kdy se všeobecně věřilo ve škodlivost zlých duchů. Proto se v domech věšely zelené ratolesti a zapalovala světla.

Církev dovolila zachovávat tyto zvyklosti, ale dala jim nový význam, kde Kristus je pravdivý strom života a Světlo světa. Přes přijetí této symboliky (i když ne všude, neboť až 16. století přineslo úplné smíření katolické církve s tímto symbolem Vánoc), se vánoční stromečky vyskytovaly spíše v domácím prostředí než v bohoslužebném. Zelené větve stromu vyjadřují touhu po životě věčném, jenž je zvěstován Kristem, a připomínají rajskej strom Adama a Evy, jejichž jména si připomínáme na Štědrý den. V 16. století jsou už hojně zaznamenány zvyky, především v německém prostředí, zdobit stromečky sladkostmi a různými dekoracemi, jako jsou datle, sladkosti, jablíčka a papírové ozdoby. Mezi nimi má pevné místo papírová růže bez trní, jenž symbolizuje Pannu Marii,

matku Boží, kdežto jablíčka neposlušnou Evu. Stromečky si v průběhu 17. století našly cestu i do šlechtických sídel, i když zpočátku převážně v německém a protestantském prostředí. V první polovině 19. století se stromečky začaly objevovat na katolických královských dvorech: ve Vídni 1816, Mnichově 1830. Do Francie doputoval tento zvyk roku 1840 s princeznou Helenou Mecklenburskou, provdanou za vévodu Orleánského.

A co u nás? Asi první doložený vánoční stromeček postavil pro obveselení svých přátel ředitel Stavovského divadla Jan Karel Liebich (1733–1822) v roce 1812. Na jeho libeňském zámečku na „Ztracené vartě“ se scházela pražská společenská smetánka i mnozí, kteří přicházeli prosit o pomoc a nebývali pro štědré srdce domácího pána odmítáni. Nejen to však překvapilo: Liebich, jenž byl známý pro svou štědrost k lidem v nouzi, dostal pod stromeček jako dárek dluhopisy vykoupené jeho přáteli od lichvářů. Je vidět, že už tehdy se tento symbol Vánoc stával místem pro konání dobrých skutků a obdarování druhých.

Vše vychází z toho největšího daru, kterým je pro nás všechny Kristus, pravý Bůh a pravý člověk, který nás všechny povolává uprostřed temnot ke svému podivuhodnému světlu. To nám připomíná nejedna z koled, které zpíváme u vánočního stromečku.

Betlémskou krajinou Hany Šromové

Třebešovský betlém figurální keramičky Hany Šromové je rozsáhlá kompozice, ve které se potkávají tradiční betlémské postavy s reálnými bytostmi. Pod jejíma rukama ožívají keramické figurky, postavičky do betlémů, ale i pohádkové bytosti. První betlém vytvořila v roce 1995. Největší je ovšem ten, kterým oslavuje rodnou obec.

Když jsem začala dělat první betlémy, tak byly jejich postavy bezejmenné. Pak mě napadlo, zda by nebylo dobré zpodobnit lidi z Třebešova. Co tady žili a žijí. Když potom přijdou a poznávají, to je můj táta, to je můj děda, to vás potěší, že jste to dokázala. Sama se někdy divím, jak je ta podoba věrná. Některé dělám podle fotografie, ale souseď se třeba tady procházel, tak jsem si ho okoukla, a už je v betlému. Vždy to ale zobrazovaným lidem, případně jejich potomkům či příbuzným řeknu,“ vysvětluje Hana Šromová, že nikoho do betléma nepostaví proti jeho vůli.

První písemná zmínka o Třebešovu je z roku 1360. Předtím tam bylo pohřebiště lidu popelnicových polí. Když ve 20. letech minulého století prováděl

archeologický výzkum, bylo odhaleno žárové pohřebiště z halštatské doby. Výzkum připomíná pomník, postavený na místě nalezeného hrobu. I ten mám v betlémě. Uprostřed kaplička, musela jste jet kolem, tam stávala Halíkovíc kovárna, a na druhé straně Třebešova k Černíkovici tam je zase tenhle křížek.

„ Máte ten váš domek na krásném místě.

Děda sem přišel z Hané a tohle místo si vybral. Krásný koutek, neměnila bych, jsme tady doma. Měl to tady moc rád a můj otec taky. To se u Šromových dědí, že to tady prostě máme rádi. Děda nás dům postavil s láskou k poctivé práci. To byl člověk, který všechno dělal perfektně a lehce. Nádherně třeba psal. Na to, že

byl zedník ... vždycky jsem říkala, děda by byl dřív u dvora písařem.

„ Máte tady někde dědečka v betlému?

Tady je děda. On vždycky chodil s čibukem, štruktové kalhoty, větší boty, tady je i s babičkou. A tady je otec. Vždycky ještě dělám podobu za mlada, aby bylo vidět, jak se ti lidé změnili. Táhle strejc, když byl mladý. Tohle je moje mamina, pořád pekla vánočky, tak je s vánočkou. To jsou rodiče z matčiny strany, babička s dědou. My bydlíme tady na kopci a přes to údolí vidíte další domky, tam odtud pocházela matka, takže s otcem to k sobě měli akorát přes údolí. My jsme prožili krásné dětství. Byli jsme u babičky tady, a když jsme měli nějaké

rozepře, nebo jsme zlobili, tak jsme šli na Ledskou zase, přes údolí k druhé babičce. Dříve si nás nikdo moc nevšímal, do přírody jsme chodili, dneska děti nepustí, protože se o ně bojí. Dřív to bylo běžné, vyrostli jsme kolem řeky.

77 A samozřejmě kluci! Je jich pořád pět, ale tihle z betléma figurální keramičky Hany Šromové se stali předlohou pro známé sousoší. Mají nádherné tvářičky, opravdu chlapecké, na sobě mají prvorepublikové oblečení, na těch postavičkách mohou oči nechat.

To jednou přijel doktor Jan Tydlitát z Rychnova nad Kněžnou a když viděl, že mám v betlémě kluky z románu Karla Poláčka, zrodila se myšlenka na pomník. Už 20 let stojí v Panské ulici nad rychnovským Starým náměstím. Sochy v mírně nadživotní velikosti z pískovce, pocházejícího z Podhorního Újezdu na Jičínsku, jsou dílem profesora hořícké kamenicko-sochařské školy Michala Moravce. Nejvíc vlevo je Zilvar z chudobince, má kalhoty s tou jednou kšandou a pískovcový žralok na pískovcové botě. Čeněk Jirsák má u nohou psa Pajdu a vypravěč Petr Bajza (Poláčkovy alter ego) působí v kabátu nejsériózněji. Vedle ještě Éda Kemlink a Tonda Bejval. Působí tak věrně, že bych se vůbec nedivila,

kdyby zpoza rohu vyšel bosý kluk s kalhotami s jednou kšandou a džbánkem piva v ruce.

77 Hana Šromová čerpá inspiraci z venkovského života, starých zvyků a obyčejů, původních řemesel a umění prostých lidí, kteří v Třebešově žijí nebo žili. Nebýt vážného onemocnění, které ji donutilo odejít z práce, asi by ji nenapadlo vzít do ruky tvárnou hlínu.

Co jsem dostala, předávám dál. Nemám ani profesionální náčiní, jen malou píčku, pracuju pouze se surovou hlínou. Polévaná keramika by mi u figur lidí moc nesešla. Figurky se rodí lehce, já říkám, že se líhnou. Nemám pocit, že bych na tom měla trávit hodiny času. Když si řeknu, že udělám třeba Tři krále, za chvíli je mám.

77 Kdopak to tady spadl ze sáněk?

To kluci z betlému jezdí na kopci. To se pamatuji, že jsme takhle sáňkovali jako děti. Jak už jsem říkala, babička bydlela tady na kopci, s bratrance jsme z něj vždycky jezdili dolů a prováděli spoustu lumpáren. Byla nás kupa. Oni vždycky něco vymysleli, samozřejmě to nejhorší, ale nikdy jsme si kupodivu nic nezlomili, leda lyže. A nikdo nás nehlídal.

Lidi z Třebešova neměli lehký život. Tihle chovali zvířectvo, ti kozičky, kůzlátka, tohle je jejich syn, ten věčně dělal o dřevě, taky už tady nejsou. Támhle ta paní už taky není, ta přežila všechny děti, zetě a zůstala sama. Tohle byl třebešovský pytlák. Vždycky šel doprostřed pole, vysekal tam dokola jetel, vzal si ho a šel domů jakoby nic. Včelař pan Koráb, ten byl věčně kolem těch svých včeliček. Pavlištovi, ti zase dělali koše, taky neměli lehký život, syn jim zemřel.

77 Pojdte se mnou do hospody.

K Bezděkom, tady máte všechny ty štamgasty. Tady to je švagrův otec, pan Říčař, ten byl vyhlášený pivař, jak si tady tak v klídku sedí. A tohle je můj strýc Josef, ten se vždycky s tímhle Vendou v hostinci potýkal, když měli nějaké ty rozepře. On hrával na harmoniku, tu vždycky odložil, aby nepřišla k úhoně, a šli se spolu potýkat. Starý pan Bezděk si vzal kasičku, šel do sklepa a říkal: tohle neskončí dobře.

77 Tak jsou tady všichni ti vaši sousedi třebešovští?

Ještě jich pár zbývá, těch starších, co tu máme. Ale už chtějí do betléma i mladí. Říkám jim, že musí chvíli počkat, až zestárnou trochu, to se pak ta podoba líp dělá. Obličejíček jako dítě tady taky mám, ale když už máte ve tváři vepsáno, jak život šel, jak vás utvářel, to je jiná práce. Když je někdo opravdu strhaný, nemocný, sedřený nebo má jiný trable.

77 Truhlář pan Koráb, stádo oveček s pastýřem, kovář, který ková koně.

To je kovárna u Halíků, ta už není, stávala vedle kapličky. Ale je tam domeček. Paní Halíková pomáhala muži v kovárně. To byli taky takoví prostí, sedření lidé, ta kovářina je dřina. Tady je můj strýc Jaroslav Šabata a ten byl malíř. Vždycky mě přesvědčoval, abych malovala, ale já ne, já k barvičkám netíhnu. Všimněte si, že moje figurky jsou jako rezná hlína, nebo maximálně používám barvítka. Na vysvětlenou ... barvítka jsou určená hlavně pro tónování základních keramických surovin. Neglazuju. Když jsem zkoušela

třeba jen průhlednou glazuru, bylo to jako porcelán, prostě není to přirozené.

” V čase předvánočním a svátečním je dílnička Hany Šromové zavřena, betlémy jsou vystavené, v Třebešově zavládl klid. Po Novém roce přijde čas vodníků a čarodějnic. Kdyby čert na koze jezdil.

Čert na koze skutečně jede, jak se říkalo. Udělám to, kdyby se dělo nevím co. Kdyby čert na koze jezdil, tak on jede. Trvalo to, než ho ta koza unesla, ale jede. Ono se to hezky v pohádkách maluje, ale s keramikou to je jiné. A to jeden ještě jede pozpátku.

” Ta koza měla malou nosnost?

Měla, však jsem jí taky nakonec udělala pořádná kopyta, aby ho unesla. Tady vidíte, co používám ... lis na česnek, to mají čarodějnice perfektní vlasy, různá kuchyňská sítko a víc není potřeba. Protlačím hlinu sítkem, to mají čerti jemnější vousy, nebo použiju hrubší sítko, špejle a nějaké nůžtičky, ale jinak se líhnou sami. Když je dělám, tak už vidím další, ale vidím v nich i lidi. Chování těch figurek, to je jako chování lidí. A kolikrát v těch postavách toho člověka i vidím, tu podobu. I když čerti, co já mám, to jsou takoví dobráci. Do školy chodí, počítají jedna plus jedna jsou čtyři, prostě jsou hloupí.

” Čertouské vyučování tady máte ... psaní se učí, ale s ypsilonem, čerti u Šromových se učí psaní, drbání kopyt, blekotání, otáčení ocasu, to je dnešní rozvrh.

Tyhle se učí, támhle ten se staví při vyučování klidně na hlavu. A tamti křídlatí se chystají na hodinu lítání. Přelítnou, kam potřebují. Zrovna tak čarodějky, mají košťátka, ale už ty nové modely. Na těch frčí jako na křídlech, to víte, 21. století.

” To je nádherný svět, ve kterém vy se pohybujete. Je pro vás těžké se té figurky vzdát, když je hotovo?

Vždycky, když dělám novou postavičku, tak říkám: tebe nedám. A pak usoudím,

Hana Šromová

vytvořila několik desítek mimořádných kompozic, jedna se stala součástí sbírek Třebechovického muzea betlémů. Své práce představuje na výstavách nebo řemeslných trzích.

V roce 2004 jí byla udělena pamětní betlemářská medaile za tvůrčí přínos. Kdysi toužila po dřevěném kolovratu. V roce 2009 dostala Zlatý kolovrat (viz foto), cenu, kterou kraj Královéhradecký kraj uděloval těm, kdo se zasloužili o udržování a rozvoj tradičních lidových řemesel. V roce 2017 ji nahradil titul Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje.

Svémi betlémy se Hana Šromová pravidelně účastní výstav betlémů z kraje Orlických hor. Jejím srdci asi nejbližší Třebešovský betlém, který stále doplňuje, dostal v rodném domě nový prostor. Otevřený je všem, kdo se chtějí – nejen v čase vánočním – potěšit její keramikou. A protože složit ruce do klína neumí, začala tvořit reliéfy betlémů a rodiny. Babička a děda byli první, ale zcela jistě ne poslední.

že budou další, třeba ještě lepší, tak je stejně rozdám. Vodožaboši, to je třebešovská fotbalová jedenáctka. Hrajou fotbal, záby přihlížeje, dole je rybníček, tam se to všechno stahuje a večer se to přátelí. Čert podává chlupatou packu vodníkovi, to je všechno ta fantazie, kterou dávám do té hlíny. Ty figurky musí být živé. Neříkám, hrníček má taky svoji duši, ale já vidím živost těch figurek. Jeden je zamračený, druhý je veselý, ten dělá to a ten zas tohle.

” Vy díky pálené hlíně vyprávíte pohádky rukama. Když přišly potíže se srdíčkem, objevila jste své druhé já.

Je to tak. Tohle je něco úplně jiného, ta bezstarostnost, takové lehké tvoření, vlastně si hrajete. Jako si hrají děti.

Máte-li štěstí, tak vám to zůstane celý život jako mně. Před tím by mě nenapadlo vzít hlinu do ruky, ale jak se říká, nikdy neříkej nikdy, protože nevíte, co ve vás je, dokud to nezkusíte.

” Překvapilo vás to samotnou, co vaše ruce dokážou?

Překvapilo. Až jsem si někdy říkala, že to ani není možné, že to snad není normální. Asi je mi opravdu shůry hodně přáno! Toho si vážím. Protože přes všechny životní trable, ty figurky vás vždycky podrží. Proto říkám, že pokud budu moct, budu brát do ruky hlinu. To mě vždycky potěší.

Boží hod Vánoční – Slavnost Narození Páně

Vánoce jsou dny, které máme nejraději v roce a jejich přípravě věnujeme někdy i týdny jim předcházející. V našem rodinném kalendáři je může předběhnout snad jen den našich narozenin a narozenin našich blízkých. Boží hod vánoční je jistým způsobem také narozeninová oslava: oslava pravého Boha a pravého člověka, našeho Pána Ježíše Krista, jak vyplývá i z oficiálního názvu této slavnosti.

Staré římské liturgické knihy, sakramentáře, jež nazývají *Natalis Domini nostri Iesu Christi*, liturgie galská a mozarabský ritus pak *Dies nativitatis Domini nostri Iesu Christi* (Den narození našeho Pána Ježíše Krista), v misálu z roku 1570 *Nativitas Domini* (Narození Páně). Dokument, jenž se týká obnovy liturgie po II. vatikánském koncilu upřednostňuje název *Natale Domini*.

Kde a kdy se však vzalo v životě církve a světa toto slavení, které je zvláštní už tím, že se do kostelů chodí na mši nikoli přes den, ale v noci? Sv. Řehoř Veliký (asi 540–604, papežem od 590) píše: „Protože dnes budeme štědrostí Páně konati třikrát obřady mše svaté, ...“ (Homilie osmá proslovená k lidu v bazilice blahoslavené Marie Panny v den Narození Páně). Hned nás napadá, proč se slaví tři mše, když i slavnost Zmrtvýchvstání Páně má vigílii a mši v den slavnosti? Pojďme tedy společně objevovat dějiny liturgické slavnosti, jenž je v našich životech obrazem lásky, štěstí, naděje v lepší a rodinné pohody.

V raných dobách křesťanství neexistovaly jiné církevní svátky kromě oslavy velikonočního tajemství každou neděli a jeho výroční slavení o Velikonocích. Měnit se to začalo na počátku 4. století, kdy si církev postupně uvědomovala důležitost slavení události spásy v Kristu historizujícím

a napodobivým způsobem. A tak po dnech velikonočního svátečního okruhu došlo také na počátek Kristovy události – vtělení a narození. Křesťanský Východ slavil v souvislosti s Kristovým narozením slavnost Epifanie – Zjevení Páně, která vznikla ve stejné době jako na Západě oslava narození Ježíše Krista. To ostatně dosvědčují písemné prameny té doby. Z *Depositio episcoporum* (soupis úmrtí římských biskupů) a *Depositio martyrum* (soupis úmrtí římských mučedníků) se dozvídáme, že Kristovo narození bylo součástí liturgie města Říma již v roce 336, a to 25. prosince.

Stanovení tohoto data je problémem, který rozvíjí několik hypotéz. Nejpravděpodobnější je, že byl vznik svátku ovlivněn významem světla v raném křesťanství, což umocňovali svým působením církevní otcové. Římská církev byla silně přesvědčena, že Kristus je pravé Světlo. Proto neměla problém přijmout pohanský svátek zavedený císařem Aurelianem (214–275, císařem od 270) roku 274 na počest syrského boha slunce – svátek zrození nepřemožitelného slunce (*Natalis solis invicti*) – k oslavě narození Krista. Pohanské náboženství spojovalo svůj svátek také se zimním slunovratem a s ním souvisejícím zkracováním noci. Právě to odpovídalo Kristu a jeho poslání, kdy On rozptyluje temnoty zla. Protože hrozilo nebezpečí synkretizmu, církev

ještě více zdůraznila 25. prosinec jako datum narození Stvořitele a Spasitele, jenž je pravé Světlo, které dává život. Kristus je tímto svátkem prohlášen za pravé nepřemožitelné slunce a Jeho narození je narozením pravého slunce. Došlo tak k christianizaci populárního pohanského svátku uctívání slunce *Natalis solis invicti*. Církev přijala staré formy pohanského kultu a dala jim nový život a obsah.

Další možností je tzv. výpočetní hypotéza. Už ve 3. století se křesťanští teologové snažili vypočítat datum, o němž evangelia nepíší. I zde hrála velkou roli symbolika slunce, denní rovnodennost a oba slunovraty. Byl přijat názor, že sv. Jan Křtitel byl počat o podzimní rovnodennosti a narodil se o letním slunovratu. Podle evangelisty Lukáše byl Kristus počat šest měsíců později (Lk 1,26), takže jeho početí mělo být o jarní rovnodennosti (25. března) a tak by se narodil 25. prosince.

Existuje ještě i spojovací hypotéza Starého a Nového zákona s prvkem světla, kde důležitým je svátek *Chanuka* – svátek světla – jenž souvisí s obnovou chrámu v Jeruzalémě, který předtím znesvětil král Antiochos IV. Epifánes (215–164 př. Kr.). Obnova chrámu byla pro Izraelity novým národním zrozením a tento svátek byl spojen s novoročním svátkem (25. až 31. prosince – 25. *Kislev*).

(Dětská mše svatá

(Živý betlém u řeholních sester v Hoješíně u Seče

K rozšíření oslavy Narození Krista došlo ve 4. století poměrně velmi rychle. Přispělo k tomu i bludné učení arianizmu o Ježíši. Křesťanský Východ, i přestože slavil „svůj“ vánoční svátek Zjevení Páně, přijal z Říma svátek Narození Páně: v Kappadokii v letech 370–378, čehož svědkem je sv. Basil Veliký (330–379), v Antiochii roku 386, což dosvědčuje sv. Řehoř z Nyssy (asi 335–po 394), v Egyptě roku 430, což se stalo i příčiněním sv. Cyrila Alexandrijského (asi 380–444). V Palestině byl zpočátku odpor k přijetí nového svátku, ale již v roce 439 se slavil v Jeruzalémě. V Konstantinopoli je v roce 380 svědkem slavení sv. Řehoř z Nazianzu (329–389).

Je potřeba připomenout, že na Západě ještě před přijetím římského svátku Narození zdomácnělo slavení Zjevení Páně (v Miláně, v Galii nebo ve Španělsku). V Evropě se svátek šířil i díky zavedení adventního přípravného období a zavedení Štědrého dne (6. století), ale také dalších svátků, jež souvisely s tajemstvím Vtělení. Jednalo se tzv. *Comites Christi* (Kristovi průvodci, Kristova družina: sv. Štěpán, sv. Jan, sv. Mláďátka betlémská) z čehož se vyvinul Vánoční oktáv. Ten končí 1. ledna, dnes zasvěcen Panně Marii, Matce Boží, dříve byl nazýván Svátkem Obřezání Páně a vánoční oktáv. Souvisí se začátkem občanského roku, když Gaius Julius Caesar roku 46 př. Kr. přesunul začátek roku z 1. března na 1. leden, neboť od 2. století př. Kr. římská konzulové nastupovali na svůj úřad právě 1. ledna.

Vlastní slavení liturgie slavnosti Narození Páně se rozvíjelo postupně. Starověká římská liturgie znala pouze dvě mše této slavnosti, vigílii a mši 25. prosince. Papežové nejdříve slavili ve 4. století pouze jednu mši v bazilice sv. Petra v „obvyklou hodinu“ (tj. v 9 hodin) s textem evangelia o vtělení Božího slova (Jn 1,1 – 18). Tato mše ve dne se ve 12. století začala slavit také v bazilice Panny Marie Sněžné (*Santa Maria Maggiore*), což je uvedeno jako *statio* (staciová mše) i v misálu z roku 1570.

Nejnámější mše této slavnosti – půlnoční mše, mše v noci (*Missa in nocte*) byla zavedena ke konci 5. století a již na počátku 6. století byla slavena v bazilice Panny Marie Sněžné (*Santa Maria Maggiore*). Tato bazilika byla vystavěna po koncilu v Efezu (431), kde bylo definováno Marino Boží mateřství článkem víry (*Theotokos, Dei Genetrix*). Patrně roku 432 zde byla papežem Sixtem III. († 440, papežem od 432) vybudovaná betlémská jeskyně narození v podzemí pod hlavním oltářem po vzoru Betléma. Pět destiček, které křesťanská tradice připisuje skutečnému lůžku našeho Pána v Betlémě, bylo přivezeno do Říma roku 642 (od roku 650 jsou vystavené v relikviáři pod hlavním oltářem baziliky). Proto se bazilika také nazývá *Santa Maria ad Praesepe* – Panny Marie při jeslích. Noční mši slavil papež po vzoru křesťanů v Jeruzalémě, kteří slavili v Betlémě noční liturgii před Zjevením Páně v konstantinovské bazilice nad místem narození Krista.

Papežové v polovině 6. století přidali ještě třetí mši v kostele sv. Anastázie ze Sirmia, jenž byl po ovládnutí Říma Byzantinci jejich dvorním kostelem. Svátek této světice slavil křesťanský Východ 25. prosince. Z úcty k místodržiteli císaře zde papež osobně slavil mši poté, co se vracel z noční mše. V papežských sakramentářích se tak začaly objevovat tři mše Slavnosti Narození Páně, které dnes označujeme jako mše v noci (půlnoční), za svítání (pastýřská) a ve dne. K nim přibyla reformou II. vatikánského koncilu v roce 1969 do misálu ještě další mše, která se slaví na vigílii, tedy před prvními nešporami, nebo krátce po nich. Tato reforma zachovala předchozí tři mše, což je oproti jiným slavnostem Páně nezvyklé.

Vánoce se také slaví jako slavnost našeho vykoupění a na to bychom neměli i přes všechnu krásu, kterou do našich srdcí přináší, zapomínat. Vždyť požehnané jsou pro ten největší dar, naši spásu skrze Krista, jak o tom mluví i jedna z modliteb vánočních mší:

„*Všemohoucí, věčný Bože, radostně oslavujeme narození našeho Vykupitele a prosíme tě: dej, ať nás svátost jeho těla a krve posiluje, abychom byli jeho věrnými učedníky a dosáhli věčného společenství s ním.*“ (Římský misál, slavnost Narození Páně – mše v noci: modlitba po přijímání).

P. ThDr. Gabriel Rijad Mulamuhic,
O.Cr., Ph.D.)

(Knižní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Bruno Dolif

Všichni na palubu!

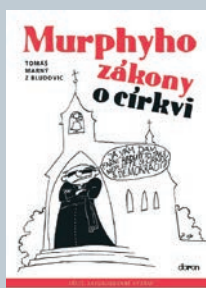
Komiks o svatých

Příběhy svatých v komiksovém provedení. Děti se v zajímavé zkratce dozvědí, kdo byli a kdy žili svatý Mikuláš a Tarsicius, František z Assisi, Filip Neri, Ignác z Loyoly, Karel Boromejský, Don Bosco, Terezie z Lisieux, ale i svatí naší doby jako Matka Tereza a další. Brož., 200 s., 449 Kč

Tomáš Marný z Bludovic

Murphyho zákony o církvi

Z předmluvy: Postupující šediny i tvůrčí přetlak mi velí, abych se podělil o svou léty nastřádanou, zkušenostmi vytříbenou moudrost již třetím vydáním mé nesmrtelné brožurky. (...) Jsem přesvědčen, že vzniklé dílko právem zaujme čestné místo na vašem nočním stolku – samozřejmě vedle Bible, breviáře, Katechismu katolické církve a posledního výtisku Katolického týdeníku. Brož., 104 s., 219 Kč

TIP NA VÁNOČNÍ DÁREK

KRÁLOVÉHRADEČTÍ BISKUPOVÉ A JEJICH REZIDENCE

Výpravná publikace Jany Croÿ přináší na pozadí historie vývoje samotné budovy biskupství také portréty všech 25 kralovéhradeckých biskupů, jejich duchovní rozměr, kulturní aktivity, působení v diecézi i osobní život.

Kniha o téměř 500 stranách a s doprovodem půltisícovky mnohdy unikátních obrazových dokumentů a fotografií shrnuje dějiny biskupství a přináší četné nové informace.

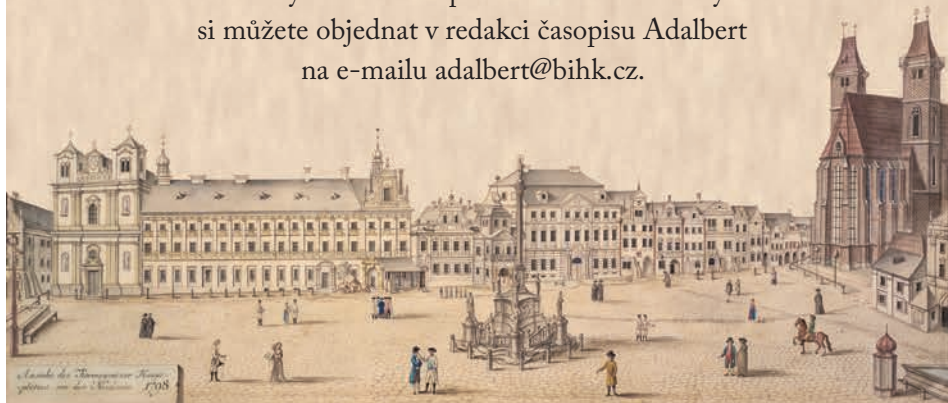

Tip na
vánoční dárek

790 Kč

téměř 500 stran
a fotografií

Knihu vydanou Biskupstvím kralovéhradeckým si můžete objednat v redakci časopisu Adalbert na e-mailu adalbert@bihk.cz.

Seminář Život v Duchu jako cesta k oživení vztahu s Bohem

V různých farnostech a společenstvích královéhradecké diecéze v uplynulém roce probíhal nebo ještě probíhá seminář Život v Duchu podle P. Ernsta Sieverse. Cílem semináře je pomoci věřícím prohloubit vztah s Bohem, otevřít se Duchu Svatému a zakusit jeho působení. Prostředky k naplnění Duchem Svatým, které seminář nabízí jsou prosté: pravidelná modlitba, četba Písma svatého, zřeknutí se zla, smíření s Bohem i s lidmi a odevzdání života Ježíši, jako svému Spasiteli a Pánu. V centru semináře však nestojí aktivita člověka, ale Boží působení v člověku.

Svědectví účastníků semináře

„Jsem moc ráda, že jsem se na seminář o Duchu Svatém dostala. Za celé, dá se říct, tři měsíce konání kurzu, se u mě hodně věcí změnilo. Začala jsem vidět to, co jsem v životě dříve neviděla. Vztahy lidí kolem sebe i události v pravém světle. Jací opravdu jsou moji přátelé i jaká jsem já. Celou dobu mě provázela myšlenka – citát z Bible: „Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“ A to se vyplnilo ve všech oblastech a stále plní. Prohloubil se také můj vztah k Bohu, Ježíši, díky každodenní četbě Písma. Každému, kdo hledá bližší vztah k Bohu i k pochopení věcí kolem bych tento seminář doporučila.“

(Veronika Jandová)

„Letos na jaře jsem ve farnosti Polička absolvovala seminář Život v Duchu. Přihlásila jsem se na něj proto, že jsem již dlouho toužila naučit se denně číst Písmo svaté a také jsem toužila po společenství, ve kterém bychom navzájem sdíleli svůj život z víry. Tento seminář v mnohém předčil moje očekávání. Pomohl mi blíže poznat osobu Otce, Syna i Ducha Svatého. Pochopila jsem, co znamená, když člověk dá Boha na první místo ve svém životě a žije v Boží přítomnosti. Seminář

Ⓜ Seminář Život v Duchu podle P. Ernsta Sieverse pomáhá věřícím prohloubit vztah s Bohem

mi také pomohl vytvořit si nový pohled na četbu Písma svatého. Díky němu jsem uvěřila, že Bůh skrze Písmo svaté skutečně mluví konkrétně ke mně. Některé verše mě proměnily a zapsaly se mi do srdce. I po skončení semináře stále denně čtu Písmo svaté a snažím se ho rozjímat a vždycky se na tuto chvíli těším. Jsem také velmi vděčná za možnost vykonat v rámci semináře životní zpověď s modlitbou za uzdravení. Ježíš uzdravil moje četná vnitřní zranění, rozvázal mě a osvobodil mě. Daroval mi svůj hluboký pokoj, lásku a radost. Pociťila jsem velikou, jásavou radost z Boha a z víry, z toho, že jsem milovaná Boží dceř a Bůh je můj Otec. Duch Svatý ve mně rozničil touhu po Bohu a potřebu Boha chválit. Toužím i dál Boha poznávat, upevňovat svůj vztah k Němu a být dobrou Ježíšovou učednicí. Bohu díky za to, že jsem seminář mohla absolvovat.“

(Michaela Kösslerová)

„Vždy jsem cítil, že je potřeba nějakým současným a citlivým způsobem předávat víru lidem, kteří se s ní neměli možnost hlouběji setkat. Proto jsem se začal účastnit pořádání kurzů Alfa. Na Alfu navazují

další kurzy, jako Beta nebo kurz pro katechumeny. Vím, že je nutné, aby lidé, kteří chtějí v růstu své víry pokračovat, měli možnost se dále vzdělávat a sdílet. Ale platí to i pro ty, kdo jsou praktikující dlouhou dobu, také potřebují dále růst a svou víru obnovovat. Seminář Život v Duchu – Sievers mi připadal jako dobrá možnost takové obnovy. Proto jsem se do něj přihlásil. Seminář je hodně intenzivní a náročný (více, než jsem čekal), ale pomohl mi „zajet na hlubinu“ a také obnovit pravidelnější modlitbu a kontemplaci. Věřím, že může být velkým přínosem i pro ostatní farníky, proto jsem se nabídl, že pomohu při vedení semináře a v současnosti se jako člen týmu semináře účastním.“

(Tomáš Hladík)

Více informací o semináři Život v Duchu na webu Pastorace.cz, kde jsou i materiály pro vedení semináře. Lze kontaktovat lektorku seminářů, paní Helenu Johnovou z České Třebové (tel. 603 189 503, e-mail: johnova@farnostct.cz), která s organizací semináře ve farnostech pomůže.

Ⓜ Připravila Julie Němcová

Desáté Broumovské diskuze

Letos také s prof. Halíkem či Mons. Suchárem

Jubilejní 10. ročník prestižní konference, na které se opravdu nikam nespěchá, tedy Broumovské diskuze, se uskutečnil ve dnech 8.–11. listopadu v domovském benediktýnském klášteře v Broumově.

Ambicí konference je každoročně společně probrat témata, která organizátoři vnímají jako důležitá pro společnost. Letos zvolili téma Demokracie a dialog. Vrací se tak symbolicky k prvnímu ročníku konference, který se zabýval diskusí jako takovou.

„Ať se věnujeme kterémukoliv tématu, snažíme se dbát na principy demokratické diskuse, kterými jsou věcnost, otevřenost, zdvořilost, poctivost a trpělivost. Je přitom zajímavé pozorovat, co se s člověkem děje, pokud je svědkem nebo nejlépe aktérem takové diskuse či dialogu. Dobrý dialog, ať už v rodině, v práci, v politice či na konferenci, jako je ta naše, se sám o sobě najednou může stát zážitkem. Zážitkem, na který člověk nezapomene a který ho inspiruje a obohacuje, a to i v případě, že jeho výsledkem není názorová shoda“, řekla o Broumovských diskuzích výkonná ředitelka konference Hana Valentová.

Mezi letošní hosty pozvané do jednotlivých diskuzních panelů patřili mimo jiných i teolog Tomáš Halík, filosof Václav Němec, herec Jiří Havelka, filantrop Constantin Kinský, poslanec Aleš Juchelka či zakladatel Sdružení Neratov Josef Suchár. Všichni se zamýšleli nad otázkami týkajícími se potřeby demokracie dialogu v lidské společnosti.

„Jediným způsobem, jak ochránit demokracii, je její prohloubení. Diskuse o podobě demokracie ale nesmí být vyhrazena jen elitám; občané musí být součástí debat, ať už probíhají u kuchyňského stolu, v hostinci, v kostele nebo v institucích. V Německu se konají tzv. občanské konventy. Celkem 160 účastnic a účastníků, kteří byli vybráni losem, se nedávno na Občanském shromáždění pro demokracii zabývalo otázkou, zda a jak lze parlamentně-zastupitelskou demokracii doplnit o další prvky občanské participace“, hovořila o praxi v zahraničí politoložka a pedagožka Petra Guastí.

Podle prof. Tomáše Halíka je demokracie víc než politický systém, je to určitá kultura komunikace, vztahů mezi lidmi a zájmovými skupinami ve společnosti. „Předpokládá určitou morální

atmosféru – empatii a vzájemný respekt, kulturnost se schopností kritického myšlení a rozlišování hodnot, zejména kvality zdrojů informací, svobodu vyjadřování ve veřejném prostoru a zejména vládu práva, bez níž se může stát diktaturou snadno zmanipulovatelné většiny“, je přesvědčen Tomáš Halík a dodává, že demokracie musí zaručovat ochranu menšin. Podle něho je v dnešním světě demokracie ohrožena mnoha rysy současné civilizace – slábnutí vzdělané střední třídy, která byla hlavní společenskou oporou demokracie, dále vlivem dezinformací na starší generaci, žijící v izolaci a odkázanou na sociální sítě, krize důvěry v autoritu expertů.

Vzdělávací a kulturní centrum Broumov staví na hodnotách svobody, tvořivosti, sebevědomí, odpovědnosti, tolerance, poctivosti a partnerství. Proto i letošní téma o dialogu, ke kterému bylo pozváno mnoho hostů, aby spolu na podiu Dřevníku diskutovali.

„Domnívám se, že dialog je možný jen tam, kde obě strany stojí o názor toho druhého. Velmi důležitý – možná ten nejpodstatnější – základ pro dialog je pravda. S ní se její prostor důvěry. Pokud se podaří nejdříve

☛ Konferenci v Broumově již tradičně zahajuje i arcipat Prokop Siostrzonek

☛ Neratovský kněz Mons. Josef Suchár přispěl do diskuzí svojí životní moudrostí

Prof. Tomáš Halík byl velkým posluchačským magnetem letošního ročníku

nestavení myslí na postoj – jsi můj přítel, vážím si tě, mám tě rád – pak z prostoru vytěsňujeme strach, který brání otevřenosti a zapojení do svobody vyjádření. V současné době jsme příliš dlouho akceptovali lež a pustili ji příliš blízko a často do našeho života. Máme strach uvěřit a musíme vše prověřovat. Na to většinou nemáme moc času, a tak se utápíme v bažině nejistoty a samoty. Nebo rezignujeme a necháme se převálcovat tím nejhlasitějším. Ale stejně nevěříme“, myslí si neratovský farář Josef Suchár.

Podle režiséra Jiřího Havelky je dialog cesta ke změně: „Jako člověk mám své myšlenky, svůj názor, svou identitu a zahájením dialogu vstupuji (dobrovolně) do prostoru transformace, vcházím do mentální arény, ze které mohu vyjít jiný, v posunu myšlenek, názorů i vlastní identity. Vcházím do prostoru zpochybnění. A zpochybnění vždy vede k nejistotě. Zpochybnit hodnoty, na kterých stojí moje identita, je bolestivá zkušenost“.

Dalším z témat se staly i emoce nebo třeba umělá inteligence. „Pozitivní i negativní emoce mají vždy nějakou funkci. Nemůžeme se jich vzdát, protože nejsme bytostí, které by byly schopné nějakého sterilního vyhodnocování na základě statistik. Tvrdě technokratický přístup není lidským bytostem vlastní. Některé emoce nás demobilizují a činí nás pasivními, jiné nás mobilizují. Emoce vydrží jen nějakou dobu, následně se vyčerpají, chemie v mozku se přenastaví, vše se vrátí do normálu. To, že jsme schopni vykročit sami ze sebe a překročit sami sebe, dělat něco pro

druhé, je důležité a není to automatické“, je přesvědčena politoložka Petra Guasti.

Na ni ihned navázal teolog Tomáš Halík, který se přiznal, že zažívá v současnosti úžasnou zkušenost s formou práce při synodální procesu v Katolické církvi: „Na mnoha zasedáních se aplikuje metoda, kdy se u kulatého stolu sejde patnáct lidí, kteří dostanou možnost říct bez jakékoliv cenzury svůj názor. Následně mají všichni tři minuty mlčení a kontempace. Následně každý řekne, co ho zaujalo z myšlenek těch druhých u stolu. Znovu tři minuty kontempace a nakonec se vyřčené myšlenky shrnou. To je tak úžasná metoda. Zkusil jsem ji se studenty. Toto kdyby se zavedlo třeba v parlamentu... Ten moment toho ponoření se a zastavení se, kdy v sobě mnohdy slyšíme i hlas našeho svědomí, to je tak moc důležité pro náš život i pro politiku. Jestli by měla církev něco učit, tak by to mělo být právě toto. Tomu momentu zastavení kontempace.“

Zkušenost prof. Tomáše Halíka měla na konferenci v daný moment takovou sílu, že moderátorka Světlana Witowská vyhlásila tři minuty ticha a usebrání se. Z čerstvě zažitou zkušeností a odkazem na ni pak debata pokračovala dále. Sál klášterního Dřevníku a další prostory, kde programy konference probíhaly, zaplnili posluchači noví, ale i ti, kteří na Broumovské diskuze jezdí opakovaně.

Příští konference se v Broumově u benediktýnů uskuteční 6.–9. listopadu 2024.

Pavel J. Sršeň)

(Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Anton Sundin

Kapradiny

Jakmile se jednou začnete o kapradiny zajímat, uvidíte je úplně všude. Svým vzhledem se výrazně liší od ostatních rostlin a připomínají nám pradávňé časy, proto byly dřív považovány za kouzelné. V této výpravné knize jsou popsány čeledi a rody a dále vybrané druhy a odrůdy, které se u nás vyskytují, a také ty vhodné pro různé pěstební podmínky. Najdete tu rovněž cenné rady pro pěstitele. *Váz., 224 s., 698 Kč*

Anne Sverdrup-Thygesonová

Planeta hmyzu

Ačkoli na každého člověka žijícího na Zemi připadá 200 milionů hmyzích jedinců, jejich počty dramaticky klesají. Přitom lidstvo je na práci mnoha druhů těchto drobných živočichů závislé. Už jen z čistě egoistických důvodů bychom se o zdraví a blaho těchto drobných tvorů měli zajímat. Péče o ně je jakousi životní pojistkou pro naše děti a vnoučata. *Váz., 192 s., 369 Kč*

Diecézní centrum pro rodinu**Pojďme do Betléma**

V roce 1994 vyšla kniha s názvem *Vánoční promluvy*. Sestává se z devíti homilií nedávno zesnulého papeže Benedikta XVI. z let 1977 až 1994. Dnešní příspěvek je vzpomínkou na tohoto významného muže a jeho vánoční promluvou (Půlnoční mše 1980).

Bůh se stal člověkem. Stal se dítětem. Tímto způsobem plní velký a tajemný příslib, stává se „*Emanuelem, Bohem s námi*“. Přišel k nám tak blízko a stal se tak prostým, že si s ním každý může tykat. Bůh nám nabízí toto „ty“ tím, že se stává dítětem. Opustil nepřístupné dálky. Už není pro nikoho nedosažitelný; snad jen pro ty, kteří sami sebe vyvýšili tak, že jim nikdo tykat nesmí, že do jejich života už ani nesmí jedno cizí, ve stáji narozené dítě vstoupit. Bůh je Emanuel. Nabízí nám své „ty“ tím, že se stal dítětem.

Ukrývá se a my ho ani nehledáme

Napadá mne jeden rabínský příběh, který vypráví Elie Wiesel. Malý Ješiel vpadl s pláčem do pokoje svého dědečka, slavného rabína Barucha. Chlapci stékaly po tvářích velké slzy a naříkal: „*Opustil mě kamarád. Zachoval se ke mně velmi ošklivě a nespravedlivě.*“ – „*Nemohl bys mi to vysvětlit podrobněji?*“ ptá se ho rabín. „*Ano,*“ odpovídá chlapec. „*Hráli jsme si na schovávanou a já jsem se schoval tak dobře, že mě kamarád nemohl najít. A potom mě prostě přestal hledat a šel pryč. Že to od něj není pěkné?*“ Nejhezčí úkryt ztratil svůj půvab, protože ten druhý hru přerušil. Teď ale rabín pohladil chlapce po tváři, zatímco jemu samému vstoupily slzy do očí, a řekl: „*Ano, to od něj bylo velmi nepěkné. A vidíš, s Bohem je to právě tak. On se schoval, a my ho nehledáme. Jen si pomysli: Bůh se ukrývá, a my lidé ho ani nehledáme.*“

V tomto malém příběhu může křesťan objevit celé vánoční tajemství. Bůh se skrývá. Neoslňuje nás leskem své slávy;

nenutí nás svou mocí padnout na kolena. Chce, aby mezi ním a námi vzniklo tajemství lásky, které předpokládá svobodu. Chce, aby zde bylo očekávání, hledání, směřování a nalézání, z něhož nově vzniká ono „*ano*“ lásky tvora, které je v něm jeho vlastním, věčným tajemstvím. Čeká, že se tvor vydá na cestu, že zazní nové, svobodné „*ano*“ vůči Bohu a že mu stvoření bude znovu s láskou oddáno. Bůh na člověka čeká. Chce, abychom sami mohli učinit tuto božskou zkušenost: zkušenost svobody, hledání a objevování, zkušenost blaženého „*ano*“; zkušenost s láskou, která je srdcem světa a díky níž je svět dobrý a my také.

Bůh je Emanuel. Bůh se ukrývá, abychom mu byli podobní, aby v nás mohla být svoboda a láska. A jakou skrýš našel! Schovává se v dítěti ležícím ve stáji. To je vůbec největší myslitelný protiklad všemohoucnosti a nebe. Proto ho také nemohli najít učení vykladači Bible. Sice přesně věděli, že Mesiáš by se měl narodit v Betlémě, v městě Davidově, že by se měl stát pastýřem „*ve velebnosti jména Hospodinova*“ a že by měl poslat pastýře, jak stojí psáno u proroka Micheáše, který poukazuje na tajemství svaté noci. Věděli, co je zde napsáno, znali Písmo s jeho problémy, možnostmi a výpověďmi, ale zůstalo pro ně pouhou literou. Tito velcí teologové ustrnuli na slovech, sami z nich však nerozpoznali skutečnost. Heroda nenapadlo, že

by to dítě mohl být Bůh. Pod pojmem Bůh si představoval nanejvýš ještě krutějšího a mocnějšího panovníka, než byl on sám. Toto dítě nebylo však v žádném případě jeho budoucím sokem, kterého by musel odstranit z cesty. Nikdo z nich nenašel Boha v jeho skrýši, a my ho v našem snobismu, mudrlantství a v naší osvícenosti nacházíme? Hledáme ho vůbec? Nebo jsme také jako ten netrpělivý kamarád již dávno odešli ze hry, která byla skutečnou pravdou našeho života? A který osvícený člověk se bude klanět dítěti, modlit se k němu a uznávat, že v něm k nám sestoupil věčný Bůh? Najde si spíše tisíc omluv a tisíc důvodů proti.

V dítěti se Bůh stává viditelným takový, jaký je

Bůh se ukrývá, protože chce, abychom se mu podobali, aby v nás zavládla svoboda a láska, ale on přece není jen skrytost. Vánoce jsou jeho úkrytem, můžeme-li to tak vyjádřit, ale spolu s Velikonoce jsou také největším zjevením Boha. Vždyť Bůh nás nenechává v této hře, která je pravdou, samotné; on sám ji navrhl a zahájil. Stále jde s námi. Skrze stvoření nás stále oslovuje, jen kdybychom chtěli slyšet a vidět, a říká nám: Hleďte mě! V biblickém příběhu o Abrahámovi nám stanovil pravidla a vyložil znamení, podle kterých ho můžeme nalézat. Hledá nás, aby nás přiměl hledat jej. On je tím, kdo zcela sestoupil po žebříku vzdálenosti mezi ním a námi, šel až tak daleko, že se stal člověkem, dítětem. Můžeme říci, že proto, abychom ho nepřestali hledat a byli schopni ho nalézat, vystoupit ze své skrýše a přímo za námi běžít. V dítěti se stává viditelným takový, jaký je, totiž jako ona láska, která může dělat něco tak nevídaného, která má čas, aby se sama stala člověkem. Stává se viditelným jako Svoboda, která je takového činu schopna, jako Všemohoucnost, která tak může být s námi. My si ale všemohoucího Boha představujeme

zcela jinak. V lepším případě neznámému Bohu přiznáváme, že je statikou či mechanikou vesmíru a udržuje ho v pohybu. Ale představa, že všemohoucí Bůh může znát každého z nás, že se zabývá našimi osudy a že může být úplně malý, se nám jeví jako příliš smělá. V dítěti ale spočívá nejviditelnější důkaz jeho lásky i všemohoucnosti. Kdo jí začne rozumět, padne na kolena a bude naplněn tou velkou radostí, kterou hlásali andělé o svaté noci.

Pojďme do Betléma, pojdme k Bohu

„*Transeamus usque Bethlehem – pojdme do Betléma,*“ říkali si navzájem pastýři. „*Transeamus usque Bethlehem*“ – tuto výzvu chce církev o této noci nejen říkat, nejen zpívat, ale především ji vnést do našich srdcí. Chce nás pozvat, abychom se vydali na cestu, abychom šli k němu. Abychom však skutečně našli Boha, je nutné přejít, přejít na druhou stranu, neboť Bůh je jiný než my. My často žijeme od něj odvráceni. Svými myšlenkami a plány jsme vzhledem k němu v protisměru. Žijeme na jiné straně, pohybujeme se podle ní, a proto je nám Bůh skryt. Chceme-li ho najít, musíme přejít na druhou stranu, musíme překonat odpor ve svém srdci a najít cestu proměny, dokud on nebude viditelný a slyšitelný.

Aby ses setkal s Bohem, říká svatý Pavel v návaznosti na Starý zákon, nemusíš přecházet oceán. A dále pokračuje: nemusíš vystoupit na nebesa nebo sestoupit do podsvětí (srov. Řím 10,5-8; Dt 30,11-14). To všechno už dnes dokážeme a také to děláme, ale ne proto, abychom Boha hledali, ale spíše abychom se mu vyhnuli. Bůh, jak říká svatý Pavel, je ti zcela blízko. Je ve tvých ústech i ve tvém srdci (srov. Řím 10,8-10; Dt 30,14). Je třeba putovat do této blízkosti a v ní ho hledat, abychom našli skrýš, která je jeho zjevením. K tomu nás má tato noc povzbudit.

„*Transeamus usque Bethlehem*“ – vydejme se na cestu do Boží blízkosti, do středu nás samých, do pravdy Boží, která v nás čeká a chce se v nás narodit. Musíme putovat do takové prostoty srdcí, která je schopna jej, Boha, vnímat. „*Transeamus usque*

Bethlehem!“ Prosme Pána, aby nás pobídl, jako pobídl pastýře. Aby nás uschoptil vydat se na cestu, přejít na druhou stranu, aby se také nám dostalo za podíl oné velké radosti, která je určena pro všechny národy: „*Hle, v městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán!*“ Amen.

Požehnané Vánoce vám za naše Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná

Andy Loos, jáhen)

Diecézní centrum pro mládež

Filmana - křesťanské filmy na internetu

Filmana

Filmy, které nasytí duši.

Filmana je nová streamovací platforma s křesťanskými filmy.

Rozvíjejte svůj duchovní život pomocí filmů s přesahem. Všechny je najdete u nás, na Filmaně.

→ www.filmana.cz

Darujte předplatné Filmany jako dárek!

Filmana je nová nezisková streamovací služba s křesťanskými filmy a video obsahem. Jejím posláním je umožnit divákům žít a prohlubovat svoji víru i na internetu prostřednictvím kvalitní filmové tvorby s jednoduchým a přehledným přístupem. Filmana chce přinášet do nepřehledných vod internetu filmy, které mohou nasytit i divákovu duši.

Jan Perout, Filmana)

Diecézní centrum pro seniory**Svatá zem je věčné téma**

Svatou zemí po stopách Ježíšových. Pod tímto názvem zahájilo DCS další ročník Akademie pro aktivní třetí věk. Přednášejícím byl P. Dr. Jiří Vojtěch Černý. Ve zcela zaplněné farní místnosti v Novém Adalbertinu se sedělo, kde se dalo. Mnozí přijeli z daleka, atmosféra byla báječná. Se seniory spolupracuje Jiří Černý už léta, poutníky do Svaté země doprovází od roku 2006.

„Svatá země je moje srdeční záležitost, to netajím ani neskryvám,“ usmívá se magistrální kaplan Suverénního vojenského a špitálního řádu sv. Jana Jeruzalémského z Rhodu a Malty, jehož členem je od roku 2013. Jenom pro zajímavost ... nejstarší dosud existující rytířský řád na světě vznikl v 11. století v Jeruzalémě, aby se staral o poutníky do Svaté země a pomáhal všem potřebným bez ohledu

na rasu a vyznání. „Maltézští rytíři, mimochodem, mohou za moji spolupráci se seniory. Tuším v roce 2014, to jsem byl farářem v Licibořicích na Chrudimsku, jsem objevil plakátek DCS, že připravuje pouť na Maltu. Na to jsem slyšel, takže jsem se přihlásil. To dám, říkal jsem si. Ti budou o holích, těm snad budu se svým krátkým dechem stačit. Z omylu mě vyvedli hned první den. Protože oni sice s berlíčkami a já bez, ale já jim nestačil. Tak začala naše spolupráce, bude to už 10 let.“

„V 80. letech se k nám pašovaly z východního Německa nástěnné mapy Svaté země,“ vzpomínal dál Jiří Černý. Podařilo se mně jednu získat, koukal jsem na ni fascinovaně. Tam bych chtěl, tam bych tuze chtěl. Po roce 1989 jsem zjistil, že v Dobrušce existuje cestovka, která tam vozí turisty. Sympatické mně bylo už její motto: Člověk, který cestuje s touhou dozvědět se a poznat, směřuje přes všechny dálky hlavně k sobě samému. V roce 1996 jsem s nimi jel jako duchovní doprovod poprvé. To trasa ještě vedla autobusem přes Maďarsko, Bulharsko a Rumunsko do řeckého přístavu Pierus, pak trajektem do Port Saidu v Egyptě, den se strávil v Káhiře a s mezipřistáním na Kypru se jelo do Haify. Jenom cesta do Svaté země trvala týden. Tam autobus putoval celý týden po významných poutních místech. Od té doby jsem tam už byl mockrát. Je to opravdu místo úžasné, protože tam je všechno. To je země, kde je všechno. Země zaslíbená, země vyvolená. Archeologové se začínají přiklánět k tomu, že původ člověka je právě tam. Tam vznikají dějiny, nakonec i novodobé – co se odehraje v Izraeli, to ovlivní celý svět. Úžasná země, má úžasný náboj. Přitom země nevelká, říká se, že srovnatelná s naší Moravou.

Pro pořádek, je to tak. Plošná výměra Izraele je 20 770 km², rozloha Moravy je 22 349 km².

Na co by člověk neměl, cestuje-li do Svaté země poprvé, zapomenout?

Diecézní centrum pro seniory Hradec Králové
srdečně zve na

Adventní setkání seniorů

Při příležitosti 20. výročí pastorace
seniorů v Královéhradecké diecézi

Pátek 8. 12. 2023 v Hradci Králové

Program:

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

9:30 - Děkovná mše sv. - hlavní celebrant Mons. Jan Vokál,
diecézní biskup

Nové Adalbertinum - přednášková místnost Balbínka

10:30 - Vzpomínky na uplynulých 20 let - moderovaná beseda
s PhDr. Veronikou Čepelkovou, vedoucí Diec. centra pro seniory

11:30 - Představení programu na rok 2024, společné sdílení

Přihlášky (do 5. 12.): Diecézní centrum pro seniory, telefony:

737 215 328, 734 435 360, e-mail: dcs@bihk.cz, www.simeon.cz

„Prožívat to, že tudy kráčel Bůh, tudy kráčely dějiny. Pro mě nejsilnější místo, kdybych tam měl dojít po čtyřech, je Zeď nářků. Tam se dějou zázraky, to místo se mě vždycky silně dotýká, tam se vždycky toužím dostat. Opřít se o ni, protože tam stál chrám, tam to všechno bylo,“ vyznal se ze vztahu k těžce zkoušené zemi Jiří Černý.

Zeď nářků, správně nazývaná Západní zeď, je pozůstatkem vnější hradby, která ke konci období druhého jeruzalémského chrámu obklopovala Chrámovou horu. Dnes je to nejposvátnější místo židů, zároveň je ale Zeď nářků také místem smutku nad zničením chrámu. Vyslovit své modlitby tam přichází mnoho nejen židovských poutníků z celého světa. Zvykem je modlitbu napsanou na kousku papíru vsunout mezi kameny, ze kterých je zeď vybudovaná. Na místě se také často odehrává obřad bar micva. Bar micva, doslova „syn příkázání“, je náboženský obřad, během kterého se z židovského chlapce stává nábožensky dospělý muž, který na sebe přijímá odpovědnost za dodržování micvot – příkázání (obdobou u dívek je bat micva).

„Znám místa biblická, starozákonní, kam turisté moc nejezdí,“ svěřil Jiří Černý účastníkům Akademie pro aktivní třetí věk. „Znám, bohužel, dobře i místa, kde je dnes tak zle, projel jsme řadu kibuců, které jsou dnes v troskách. To mi rve srdce.“ Beze slova jsme odcházeli do kaple v Novém Adalbertinu na bohoslužbu s prosebnými modlitbami za mírové vyřešení současného válečného konfliktu.

Eva Zálešáková)

Katechetické a pedagogické centrum

Advent jako příběh, skrytý v adventním kalendáři

Jistě to známe všichni od svých dětí, vnučat či si to pamatujeme sami u sebe, to každodenní těšení se, až si otevřeme další okénko a z něj vypadne čokoláda ve tvaru zvonečku, svíčky či hvězdičky. To nekonečné těšení se až se otevřou všechna okénka, a zbyde tam jen to poslední s číslem 24.

Adventní kalendáře jsou dnes nedílnou součástí předvánočního času a nejsou to zdaleka jen ty čokoládové. Dnes můžeme za jednotlivými okénky nalézt například čaje, hračky, kosmetiku či dokonce ponožky.

Adventní kalendář, který vypráví o narození Ježíše

Ale co byste řekli tomu, kdyby se v adventním kalendáři skrýval příběh? Příběh, který se vypráví stovky let a který znají lidé na celém světě, příběh o narození Ježíše Krista.

Adventní program, který jsme pro vás a vaše děti připravili letos na Katechetickém a pedagogickém centru je přesně takovým adventním kalendářem. Skrývá v sobě čtyřicet krátkých textů a obrázků.

První den děti dostanou plánek krajiny, kde se příběh odehrává. Každý nový den se budou moci těšit na další část příběhu. Poznají, jak se lidem žilo v tehdejší Izraeli, představí se jim více i méně známé osobnosti, kterými jsou prorok Simeon, Zachariáš s Alžbětou, anděl Gabriel, král Herodes, pastýři z Betléma a samozřejmě tesař Josef se svou snoubenkou Marií.

Součástí tohoto kalendáře jsou i krásné obrázky od naší kolegyně a ilustrátorky Patricie Koubské, které si budou děti lepít do svého plánu a postupně tak zaplňovat krajinu lidmi a událostmi. Některé

dny čeká na děti dokonce i výzva, aby otevřely Bibli a hledaly v ní odpovědi na některé otázky.

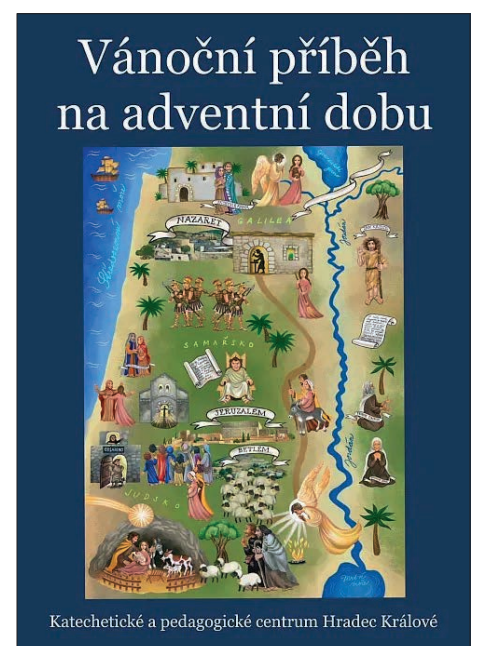
A ještě jednu zvláštnost má náš adventní kalendář. On totiž nekončí 24. prosince. On se na Štědrý den promění v dárek, v podobě stolní hry, kterou si můžete s dětmi hrát po celou dobu vánoční a klidně i dál.

Kde kalendář najít?

Adventní kalendář s veškerým materiálem najdete na webových stránkách našeho Katechetického a pedagogického centra. Využít ho můžete nejen v rodinách, ale také ve farnostech.

Pojďme si tedy společně s dětmi najít pár minut na sebe navzájem. Pojďme otevřít každý den pomyslné okénko a objevovat spolu události a osobnosti, které jsou nedílnou součástí dějin spásy.

Markéta Rumpíková)

Plakát na Adventní kalendář najdete na www.bihk.cz/biskupstvi/katecheticke-pedagogicke-centrum/aktualne

Podobenství o pokladu: když člověk objevil něco mnohem vzácnějšího, než co doposud měl, ochotně obětuje všechno

Podobenství o perle: nebeské království je také podobné obchodníku, který hledá vzácné perly

O biblických podobenstvích (4)

Podobenství o pokladu ukrytém v poli a o vzácné perle

Měsíc prosinec je příznačný zejména tím, že v něm slavíme narození Ježíše Krista, v němž se k nám Boží království přiblížilo jedinečným způsobem. O tomto království a o jeho důležitosti pro naše životy sám Ježíš často mluví i ve svých podobenstvích. Dnes si tedy představíme dvě kratičká podobenství o pokladu ukrytém v poli (Mt 13,44) a o vzácné perle (Mt 13,45-46).

Podobenství o pokladu ukrytém v poli

Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí.

Když Ježíš přirovnává v jednom ze svých nejkratších podobenství nebeské království k pokladu ukrytému v poli, dotýká se tak zkušenosti, kdy lidé nejednou našli na poli, které obdělávali, vzácný poklad. Ve starověku totiž neexistovala žádná

instituce podobná dnešním bankám, kam by si člověk mohl bezpečně uložit své peníze a cennosti do úschovy. Proto je zakopali do země.

Možností, proč by někdo ukryl něco vzácného v zemi, bylo několik. Často byla důvodem ochrana majetku před rabováním. Když lidé zpozorovali, že se blíží k jejich obydlím nepřátelská vojska nebo nájezdníci, vzali své nejcennější věci jako šperky, peníze, zlaté a stříbrné předměty apod., vložili je do nádoby (džbán, bedýnka), vykopali na svém poli, na místě, které by později lehce určili, jámu, do které danou nádobu vložili a zaházeli ji hlínou. Když pak nebezpečí pominulo, svůj majetek si vzali zpátky. Druhou častou motivací k ukrytí pokladu bylo, když obchodníci vyraželi do ciziny obchodovat anebo muži bojovat do války, aby se vyvarovali rizika, že někdo je během jejich nepřítomnosti okrade.

Nájezdníci a cizí vojska však nejednou vyvraždili obyvatele měst a vesnic nebo

je odvedli do zajetí, stejně tak ne každý obchodník či voják se vrátil živý a zdravý do svého domova, a tak mnoho pokladů zakopaných v zemi zůstalo zapomenuto.

Když pak po nějakém čase na poli, které sloužilo jako úkryt pro cennosti, někdo orol a narazil na nádobu s pokladem, jeho život se okamžitě změnil. Takový nález mohl vytáhnout člověka z bída a zabezpečit mu relativně pohodlný život, kde by už nemusel nádeničit a lopotit se v těžké práci na poli.

Je zřejmé, že nálezce je naplněn radostí. Proč však poklad nejdřív zakryje a pak jde, a to pole koupí? Zdá se, že se jedná o situaci, kdy ten, kdo na poli pracuje, není jeho majitelem a jeho majitel na druhou stranu o pokladu nevěděl. Kdyby tedy ten člověk přišel s tím, že našel poklad, mohl by majitel pole tvrdit, že jelikož byl na jeho pozemku, patří poklad jemu. V židovství platilo také pravidlo, že kdo poklad vytáhne ze země, tomu patří.

Jenomže majitel pole by mohl argumentovat, že jeho zaměstnanec je jenom prodlouženou rukou svého pána, a tedy byl to majitel pozemku, kdo prostřednictvím svého služebníka vytáhl poklad ze země, a tudíž náleží jemu a ne tomu, kdo jej objevil. Proto ten člověk poklad znovu zakryje a jde to pole odkoupit, přičemž nedbá ani o to, že musí prodat všechno co má, aby měl dostatek peněz ke koupi. Objevil něco mnohem vzácnějšího, než co doposud měl, a proto je ochoten obětovat všechno.

Tak i člověk, který pozná hodnotu a význam nebeského království, v touze získat jej nebude váhat vzdát se všeho ve svém životě, protože ho naplňuje nevýslovná radost z objevu toho, co je skutečným pokladem.

Podobenství o vzácné perle

Nebeské království je také podobné obchodníkovi, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji.

Podobným způsobem jako v případě pokladu ukrytého v poli, Ježíš používá obraz pokladu – vzácné perly. Ve starověku byly perly považovány za nejvzácnější věci na světě. Ježíš tedy poukazuje na to, že nebeské království je vzácnější než cokoli jiného. Ku příkladu, římský historik Plinius starší uvádí, že egyptská královna Kleopatra vlastnila perlu,

kteří hodnota byla 100 milionů sestercii co dnes představuje přibližně půldruhé miliardy Kč.

Na rozdíl od nádeníka na poli, který našel ukrytý poklad čistou náhodou, obchodník cíleně hledá vzácné perly, které nejsou ukryty. Jeho snaha je odměněna úspěchem, a proto neváhá prodat všechno co má, tedy i jiné perly, které už vlastnil, jen aby získal tu jednu jedinou.

Obchodník tedy symbolizuje člověka hledajícího cestu k Bohu, člověka, který už možná objevil mnoho dobrých myšlenek, filosofii a cest, ale když pozná Boha a chce se stát součástí jeho království, neváhá vzdát se všeho předchozího.

Závěr

Obě krátká podobenství nám ukazují, že Boží království je největším pokladem v lidském životě, ale zároveň i to, že pokud do něj chceme vstoupit, je od nás žádáno radikální rozhodnutí, tak jako od nádeníka a obchodníka, kteří se vzdali všeho, co měli, aby získali ukrytý poklad a vzácnou perlu. I my máme být připraveni následovat Boha naplno: v otevřenosti srdce, v lásce k Bohu a k bližním, v milosrdenství a odpuštění apod. To jsou všechno způsoby, kde se vzdáváme své sebestřednosti a pýchy a získáváme tak mnohem větší poklady v připodobnění se Ježíši Kristu.

Matej Pinkas, jáhen)

Tipy

Křesťanské Vánoce

Farnosti se mohou zapojit do projektu Křesťanské Vánoce, jehož smyslem je přiblížit duchovní poselství křesťanských Vánoc nejširší veřejnosti. Do projektu je zapojena katolická církev a křesťanské církve, které jsou členy Ekumenické rady církví, a umožní bezplatně návštěvu kostelů, modliteben a betlémů. Farnosti mohou prezentovat své adventní a vánoční programy na stránkách www.KrestanskeVanoce.cz, kam lze následně vkládat své informace a programy. V letošním roce si připomeneme výročí 800 let od konání prvního živého betlému, který uspořádal sv. František v italském městě Greccio. Pořádání živého betlému bude tedy letos obzvláště vítané. Garantem duchovního rozměru programů je příslušný duchovní správce, který může pověřit k administraci stránek farní kontaktní osobu.

DARUJTE Katolický týdeník

Předplatné pro vaše příbuzné, sousedy, přátele a kamarády na celý rok!

Líbí se vám Katolický týdeník? Začínáte už pomalu přemýšlet nad dárky pod stromeček? Předplatným novin můžete těšit, inspirovat a (in)formovat 52 týdnů v roce.

Jak na to?

Přihlaste se na www.katyd.cz nebo nás kontaktujte na e-mailu predplatne@katydyd.cz či telefonicky 224 250 395. Případně se obraťte na redakci **poštou na adrese** Katolický týdeník, Antala Staška 40, 140 00 Praha 4.

Dárkové předplatné

O poukaz se jménem obdarované osoby si napište na výše uvedený e-mail či zavolejte do redakce. A máte dárek pod stromeček! Pokyny k úhradě obdržíte od distributora Katolického týdeníku.

Stihnu to?

S objednávkou neváhejte. Garantujeme vyřízení všech žádostí doručených do 16. prosince. Cena předplatného na rok 2024 činí **1 040 Kč**.

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapková 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Judith Kolberg, Kathleen Nadeau

Příručka pro dospělé chaotiky

Jak zvládnout život s poruchou pozornosti

Příručka vzniklá ze spolupráce specialistky na poruchy pozornosti a odbornice na úklid, uspořádávání a třídění, je určena pro dospělé, kteří mají obtíže se soustředit, nejsou schopni dokončit práci a myšlenky jim neustále zalétají jinam. Najdeme v ní návody, jak zlepšit soustředění, stanovit si priority, zařídit prostředí, v němž žijeme, aby se v něm dalo nerušeně pracovat, a úspěšně čelit nerealistickým očekáváním okolí. *Brož., 192 s., 399 Kč*

Anja Portin

Rádio Zapomenutých

Alfréd žije sám. Na maminku si moc nepamatuje a táta je pořád na cestách. Na půdě najde staré zapomenuté rádio. A zjistí, že rozhodně není zapomenutý sám. K tajnému nočnímu vysílání pro všechny děti, na které nikdo nemyslí, už zbývá jen krok... *Váz., 288 s., 449 Kč*

Darujte vzdělání a naději dětem z nejchudších zemí světa

Dříve se u štědrovečerního stolu prostřelo místo navíc pro nečekaného hosta. Touto starou tradicí jsme dávali najevo, že neodmítneme pohoštění žádné náhodné návštěvě, která zavítá k našemu prahu – pocestnému, tulákovi nebo žebrákovi. Doba se mění, a tak nám o Vánocích stěží zazvoní u dveří náhodný pocestný. Lidí, kteří potřebují naši společnou pomoc, je přítom na světě pořád mnoho. Nejzranitelnější z nich jsou děti. Nemůžeme je k našim svátečním tabulím fyzicky posadit, ale prostřednictvím Mary's Meals jim můžeme nabídnout jídlo, které je nakrmí po celý rok. Můžeme se společně pokusit co nejvíc vyvážit skutečnost plných stolů na jedné a prázdných žaludků na druhé straně světa. Jménem bezmála 2,5 milionů dětí, v nichž zůstává naděje živá díky jídlům, která pomáhá prostřednictvím Mary's Meals podávat, Vám přeji šťastné a požehnané Vánoce.

Petra Burianová, ambasadorka hnutí Mary's Meals)
výherkyně soutěže Peče celá země v roce 2020 a tvůrkyně pořadu Pečení na neděli

Hnutí Mary's Meals pomáhá už téměř 2 a půl milionu dětem na celém světě

a pomoc jednomu z nich na celý školní rok stojí jen 550 Kč. Vytvořme společně novou tradici a prostře u štědrovečerního stolu symbolický talíř, jímž nasatíme jednoho nebo i více školáků, kteří žijí v nejchudších zemích světa. Dáme jim tak jistotu, že hlad se do jejich života nevrátí, ale také šanci získat vzdělání a naději na lepší budoucnost. Místo u stolu prostře zakoupením tištěného nebo elektronického poukazu na e-shopu Mary's Meals. Více na www.MistoUVanocnihoStolu.cz.

Děti z Papežského misijního díla dětí se sešly s papežem Františkem

Papež František se 6. listopadu 2023 setkal ve Vatikánu s dětmi z celého světa v rámci akce nazvané Učme se od dětí. Českou republiku zastupovaly děti z Papežského misijního díla dětí s Janou Trojovskou, asistentkou národního ředitele Papežských misijních děl v ČR a Angelikou Pinťřovou, diecézní ředitelkou Papežských misijních děl v pražské arcidiecézi.

Papež František: Dětský hlas je nezbytný

Papež František k dětem z celého světa: Dětský hlas je nezbytný a dospělí mu mají naslouchat.

Tisíce dívek a chlapců ze čtyřiaosmdesáti zemí celého světa zaplnily v pondělí odpoledne vatikánskou aulu Pavla VI., aby se setkaly s papežem Františkem v rámci akce nazvané Učme se od dětí.

„Očekávám vás, abych se od vás něco naučil“, pozval je papež 1. října, když se při polední modlitbě objevil v okně Apoštolského paláce s pěti malými zástupci všech kontinentů.

V krátké úvodní promluvě se papež dětem svěřil, že při každém setkání s nejmladší

generací se něčemu novému naučí: „*Na příklad mi připomínáte, jak je život krásný ve své jednoduchosti, a také mě učíte, jak je krásné být spolu! To jsou dva velké dary, které nám Bůh dal: žít a prostě umět být spolu. (...) Vaše přítomnost zde je znamením, které míří přímo k srdcím nás, dospělých, a my, dospělí, máme následovat vaši spontánnost a naslouchat vašemu poselství*“.

Mír se uzavírá srdcem a podanou rukou

Poté se papež František dotkl mnoha témat, když odpovídal na otázky dětí, týkající se překvapivě především situace ve válčícím světě. Rania, dívka palestinského původu, vznesla otázku: „*Pokud začne třetí světová válka, mír se už nikdy nevrátí?*“ „*Položila jsi otázku, která se dotýká tvé země*“, odpověděl papež František. „*Válka už vypukla na celém světě, nejen v Palestině. Válka je zlá a bere nám mír a život. Musíme pracovat pro mír*“, dodal a požádal děti, aby s ním toto předsevzetí opakovaly a mlčky pozdravily rukou Raniu a všechny obyvatele její vlasti.

Mír je krásný. Ale jak se mír vytváří? To byla otázka ukrajinského chlapce Ivana.

„*Jak nastolit mír?*“ „*Těžká otázka*“, odpověděl František, snadnější je říci, jak se dělá válka, protože tu působí nenávisť s pomstou, ubližování druhému. „*Neeexistuje žádná metoda, jak se naučit dělat mír. Existuje gesto: ruka podaná na znamení přátelství, vždy se snažit zapojit druhé lidi, aby šli stejnou cestou. Mír se uzavírá srdcem a podanou rukou*“.

Od syrského dítěte zazněla přímá otázka: „*Proč ve válce zabijejí děti a nikdo je nebrání?*“ „*Zabíjení dětí je krutost*“, odpověděl papež a požádal o minutu ticha za všechny zabité děti. Je to nespravedlnost, válka je krutá a kdo za to platí? Nevinné děti, dodal a vyzval všechny k modlitbě Otčenáš.

Péče o stvoření a plýtvání potravinami

Nechyběly ani otázky týkající se péče o stvoření a plýtvání potravinami, což jsou témata blízká srdci papeže Františka. Na otázku Isadory z Brazílie, zda mohou děti zachránit Zemi, papež odpověděl: „*Děti mohou zachránit Zemi, protože jste prostě a chápete, že ničit Zemi znamená ničit sebe sama. Země nám dává vše, co potřebujeme k životu.*“

Dokončení na další straně >

Zájem dětí o setkání s papežem Františkem byl obrovský

Česká a slovenská delegace dětí

>Dokončení z předchozí strany

„Mám velké obavy o přírodu“, odpověděl pak papež na další otázku: Vezměte si, že na severním pólu taje led. Moře stoupají, fauna a ryby v mořích jsou zničené, proto mám obavy. Všichni bychom měli být znepokojeni.

A na otázku Luxelle, africké dívky, která se ho zeptala: „Proč je takové horko, i když je podzim?“ František odpověděl: „To je velmi důležitá otázka. Lidé nepečují o stvoření a příroda se bouří. Musíme se naučit stvoření střežit a neznečišťovat ho.“

Salma, devítiletá dívka z Ghany, pak položila otázku: „Jak můžeme zabránit plýtvání?“ „Každý z nás se musí naučit neplytvat jídlem“, řekl papež a vyzval děti: „Pokud v poledne něco zbude, snězte to večer, ale nevyhazujte to. Plýtvání jídlem je ošklivý hřích“.

Někdy se rozčilím, ale nekoušu

O čem papež sní? Kdo jsou papežovi přátelé? Nakonec nebyla nouze ani o zvládnuté otázky, na které papež pobaveně odpovídal, například když se ho Massimo z Říma zeptal: „O čem se vám v noci zdá?“ Nevím, o čem se mi v noci zdá, protože spím. Papež odpověděl bez zaváhání, čímž vzbudil smích a potlesk celé auly Pavla VI. Někdy, vysvětlil, se mi zdají sny, které jsou vzpomínkou na mé mládí, na dobu, kdy jsem byl dítětem, ale většinu času spím. Snění je krásné, když člověk sní, má v sobě něco ze života.

„Jak se uklidňujete, když se rozčillíte?“ zněla otázka Sophie z Filipín. „Někdy se rozčillím, ale nekoušu“, odpověděl František a dal dětem radu: Když se rozčillíte, než odpovíte, vypijte sklenici vody. Nakonec na otázku, kdo jsou jeho přátelé, papež odpověděl: „Moji přátelé jsou lidé, kteří žijí se mnou, doma. Mám mnoho přátel mimo domov, v některých farnostech, a také někteří kardinálové jsou mými přáteli. Mám milost mít přátele, a to je milost od Boha, protože člověk, který nemá přátele, je smutný člověk.“

Na setkání v Římě přijelo i šest dětí a dva dospělí z PMD České republiky

S papežem Františkem se v Římě setkaly i české děti

Na velkolepé setkání dětí z celého světa s papežem Františkem se v pátek 3. listopadu 2023 vypravila i skupinka šesti dětí a dvou dospělých členů Papežských misijních děl z České republiky. Své zástupce měla i královéhradecká diecéze. Po volných dnech v Římě se ono důležité pondělní ráno už se neslo v lehké nervozitě z nastávajícího hlavního setkání s papežem. Ne, že by bylo vše jednoduché a rychlé, však jsme si také tento den nazvali „frontovým“, protože jsme neustále na něco čekali, ale nakonec jsme vše zvládli, zaregistrovali se, a vypravili se do fronty na návštěvu chrámu sv. Petra. Před tím jsme však absolvovali bezpečnostní prohlídku. Na návštěvu monumentální úžasné stavby nám bohužel vyšlo asi jen 20 minut, ale i tak to byl nezapomenutelný zážitek. Neminuli jsme svatou bránu, pietu, hrob svatých Jana Pavla II. i Jana XXIII. Podařilo se nám i „vnutit“ do zóny s oltářem sv. Václava, který je jinak návštěvníkům dovoleno jen zahlédnout.

Poté už jsme zamířili do Auly sv. Pavla VI., kde nás čekal úvodní program. Bohužel vše bylo pouze v italštině, ale snažili jsme se pochytit, co bylo v našich silách. Program byl doprovázen písničkami i scénkami, které evidentně všechny italské děti znaly a mohutně se smály. Bylo to krásné a nakažlivé, takže za chvíli jsme se k nim přidali i my. Poté už se ze zadu začínal ozývat aplaus a nikdo nepochyboval, komu patří. Všechny děti se snažily dostat na co nejlepší místa, aby papeže alespoň zahlédly, nebo se ho mohly dotknout. Papež všem s úsměvem žehnal a ze společného setkání měl stejnou radost jako děti. S úsměvem a vtipem reagoval na jejich otázky, které měly vybrané děti připravené. Bohužel my jsme mezi ně nepatřili, ale ani to nezkažilo báječnou atmosféru a náladu. Naopak jsme vděční, že žijeme v míru a nejsme reprezentanty ze zemí, kde se válčí, nebo jsou jiné velké problémy. Papež s námi pobyl asi hodinu a poté se opět se svým doprovodem a za mohutného skandování dětí „Francesco“ vydal k východu, což vyvolalo další „stěhování národů“. Všichni se snažili vytipovat, kudy bude projíždět a co nejrychleji se tam dostat. Tři dívky z České republiky byly tak úspěšné, že se jim téměř podařilo papeže dotknout. Bylo to úžasné, skvělé, fantastické!

Ze všech zúčastněných zářila radost, odhodlání šířit křesťanskou víru mezi ostatní i touha znovu něco takového prožít. Byly to dny plné překvapení, zcela jiné, než naše původní představy, stály nás sice mnoho sil, ale jsme všichni obdarováni, především novými zkušenostmi, zažili jsme mnohá setkání a na vlastní kůži pocítili, že jsme všichni Boží děti – bratři a sestry a Bůh je táta, co se stará a postará.

Poděkování za podporu a dary na Misijní neděli

S církví na celém světě jsme oslavili již 97. Světový den misí, které připravuje Papežská misijní díla šíření víry. Papež František ve svém Poselství k Světovému dni misí napsal: „K misijnímu působení může přispět každý z nás: modlitbou, činností, obětováním finančních prostředků i utrpení a vlastním svědectvím. Papežská misijní díla jsou vhodným nástrojem, který usnadňuje koordinaci misijní spolupráce na duchovní i hmotné úrovni. Proto je sbírka během Světového dne misí věnována Papežskému dílu šíření víry.“

V předvečer Misijní neděle se ve farnostech, v Misijních klubkách nebo v rodinách sešli věřící k Misijnímu mostu modlitby, který byl naplněn modlitbou misijního růžence za misie, misionáře, chudé a trpící lidi a za šíření radosti evangelia na celém světě.

Malí misionáři z Papežského misijního díla děti stavěli MOST (Modlitbou, Obětí, Službou, Tvořivostí), společně hráli a zpívali.

K oslavě Světového dne misí byly misijně vyzdobeny kostely, při slavnostní bohoslužbě připravovaly zvláště děti komentované obětní průvody, ve kterých přinášely dary misijního světa (ovoce, zelenina, chléb...), prostředky pro zmírnění těžké situace lidí (léky, školní potřeby), povzbuzení ve víře (kříž, svíce, Bible), dárky pro radost (květiny, koláče, srdíčko s biblickým citátem) apod. Také se oblékly za představitele jednotlivých kontinentů.

Oslavy Misijní neděle doprovázely tradiční aktivity Papežských misijních děl, jako jsou Misijní jarmarky, Misijní koláče či Misijní štrúdlování, které připravovaly celé farnosti nebo Misijní klubka.

Děkujeme všem za přípravu a oslavy Světového dne misí, za všechny modlitby, oběti a dary, které zajišťují kvalitní a systematickou pomoc nejchudším ve více než tisícovce diecézí světa skrze Papežskou misijní díla šíření víry!

Bůh Vám žehnej.

Za Papežská misijní díla

ICLic. Mgr. Leoš Halbrštát)
národní ředitel PMD v ČR

Misijní neděle

(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Matka Tereza

Boží láska v akci

Unikátní, dosud nezveřejněné texty Matky Terezy o Boží lásce, duchovním a tělesném milosrdenství – o tom, jak převádět lásku do živých skutků. Světička z Kalkaty byla skromnou ženou víry i živou ikonou Božího milosrdenství, projevovaného vůči všem, nezávisle na jejich postavení či vzdělání. Brož., 352 s., 499 Kč

Henri Caffarel

Manželství – společná cesta k Bohu

Duchovní úvahy pro manžele, snoubence i ty, kdo je doprovázejí

Autor, francouzský kněz měl hluboký vhled do Božího plánu s láskou muže a ženy. Zná dobře realitu manželského života. Je si vědom nástrah v partnerském vztahu, ukazuje nám však, jak zlu lhostejnosti, výčitek a naschválů nepodlehnout. Brož., 304 s., 399 Kč

missio.cz
Papežská misijní díla

Na Kropáče 30/1
500 03 Hradec Králové
tel. 604 838 882, IČO 736340051
č. ú. 72540444/2700
Mgr. Bronislava Halbrštátová
diecézní ředitelka PMD
bronislava.halbrstatova@seznam.cz
www.missio.cz

HOSPIC
ANEŽKY
ČESKÉ

HOSPIC
ANEŽKY ČESKÉ
AMOBILNÍ

AMBULANCE
PALIATIVNÍ
PÉČE

Poskytujeme komplexní hospicovou péči - kombinaci zázemí lůžkového zařízení i terénní služby přímo v domácnostech pacientů, doplněné o ambulanci paliativní zaměřenou na léčbu bolesti.

Oblastní charita Červený Kostelec přeje čtenářům časopisu Adalbert poklidné prožití adventní doby a šťastný vstup do nového roku.

Tento rok jsme mohli prožívat velkou radost z dokončení Centra denních a terénních služeb sv. P. Pia. Poslední služba centra byla otevřena v létě roku 2023 za účasti zástupců Biskupství královéhradeckého a Diecézní katolické charity Hradec Králové.

Podpořit naši činnost můžete prostřednictvím účtu: 78-8943640237/0100 VS: 1384

Inzertní strana je součástí veřejné sbírky oznámené Krajskému úřadu v Hradci Králové pod č. j. 3344/VZ/20159

Jak pomáhá Tříkrálová sbírka

Třidvacátá Tříkrálová sbírka vynesla v hradecké diecézi celkem rekordních 25,8 milionů korun pro nemocné a potřebné. Charity hledaly koledníky i průvodce do poslední chvíle kvůli chřipkové epidemii, ale nakonec se podařilo k vašim domovům vypravit přes čtyři tisíce skupinek. Koledování přálo i počasí a doprovodilo jej hodně akcí.

Darované peníze již pomáhají v desítkách charitních zařízení a službách pro nemocné, seniory, handicapované, rodiny s dětmi a lidi v tísní v našich regionech i v zahraničí.

- Hospicovou péči, která pomáhá rodinám pečujícím o těžce nemocné blízké, podpořily z výtěžku sbírky Charity v Červeném Kostelci, Hradci Králové, Chrudimi, Pardubicích, Poličce, Trutnově a Ústí nad Orlicí.
- Ve Dvoře Králové nad Labem z vykoledovaných peněz podpořili respitní pobyty pro děti vyrůstající v náhradní rodinné péči, v Jilemnici aktivity pro rodiče s dětmi v Mateřském centru Rodinka, v Přelouči vybavení a rekonstrukci Jakub klubu pro děti a mládež.
- Poličská Charita z tříkrálových darů podpořila také nové Centrum duševního zdraví ve Svitavách, o kterém jsme vás více informovali již v listopadovém čísle.
- Na Náchodsku, v Ústí nad Orlicí i v dalších oblastech použili vybrané prostředky na podporu Charitní pečovatelské služby, která pomáhá seniorům a lidem se zdravotním postižením.
- Charity v Trutnově, Dobrušce a Dolním Újezdě z darovaných příspěvků nakoupily potřebné zdravotní pomůcky na pomoc svým klientům terénních služeb.
- Oblastní charita Nové Hrady u Skutče z části výnosu sbírky pořídila bezbariérové auto s nákladovou rampou pro svoz klientů se zdravotním postižením do ambulantních služeb.
- Kutnohorská Charita věnovala vykoledované peníze na podporu Centra Přístav, kde pomáhají seniorům, lidem se zdravotním postižením a duševním onemocněním. V Domově sv. Josefa v Žirči pořídili nový výtah do budovy sv. Kláry, kde poskytují odlehčovací služby nemocným s roztroušenou sklerózou.
- Rychnovská a orlickoústecká Charita věnovaly část výnosu sbírky na podporu služby Nízkoprahového centra pro lidi bez domova.

➤ Pokračování na následující straně ➤

Malý krůček k samostatnosti, který znamená hodně

(Kutnohorská Charita z tříkrálových darů podpořila Centrum Přístav, kde pomáhají seniorům, lidem se zdravotním postižením a duševním onemocněním. Jednou z jeho aktivit je učit své klienty krok po kroku základním činnostem v domácnosti a při péči o sebe – například společně vařit, mýt nádobí, obsluhovat spotřebiče, uklízet, prát či třídit odpad, ale také se zorientovat ve městě nebo jak hospodařit s penězi. „*Krůček po krůčku k samostatnosti znamená hodně, třeba to, že naši klienti jednou neskončí v ústavní péči a budou moci žít doma, v prostředí, na které jsou od malička zvyklí,*“ říká Markéta Machanová, vedoucí Centra Přístav. Svědčí o tom i nedávná překvapivá prosba jedné z klientek terapeutické dílny: „*Markét, vyfoť mě, jak utírám nádobí. Chtěla bych fotku ukázat mamince. Chci, aby mamka viděla, že to umím a mohla jsem jí doma pomáhat.*“ Foto: Oblastní charita Kutná Hora

Tři králové přinesli teplo do domova pro seniory

◀ Díky Tříkrálové sbírce mohla Oblastní charita Ústí nad Orlicí také renovovat topení v Domě pokojného stáří sv. Kryštofa. Zastaralé poruchové kotle nahradily nové a ve všech bytech se vyměnily radiátory. „Výhodou je rovněž ekonomičtější provoz a snadnější obsluha vytápění pro obyvatele i personál domu s pečovatelskou službou,“ doplňuje jeho vedoucí Ladislav Bien. Všichni klienti, kterých jsou v domově téměř tři desítky, si změnu pochvalují. „Když si chci přitopit, hned mám teplo. Letos jsem se konečně ohřála,“ říká jedna z jeho obyvatelek paní Hnátnická. Foto: Iva Marková

Známe cenu zbývajícího času

◀ Tříkrálová sbírka je na začátku roku významnou pomocí pro zajištění provozu nejen Mobilního hospice Anežky České, ale i dalších zdravotních a sociálních služeb, které poskytuje Oblastní charita Červený Kostelec. Pořizování obvazového materiálu a léků, které nehradí zdravotní pojišťovny, jsou nejčastějšími náklady, na něž je třeba se připravit, a díky podpoře dárců se nemusíme obávat, že bychom k pacientům vyráželi nepřipravení. Nedokážeme dát pacientům více času, než kolik jim zbývá, umíme ale zajistit, aby toto vyměřené období prožili naplno. Foto: Oblastní charita Červený Kostelec

► Pokračování z předchozí strany ►

- Havlíčkobrodská Charita z darovaných prostředků podpořila pedagogicko-rehabilitační pobyt pro rodiny s dětmi s vývojovou vadou, kterým pomáhá charitní Středisko rané péče, a Charita v Trutnově zase odbornou pomoc pro děti s traumatem, jimž slouží Centrum náhradní rodinné péče Maják.
- Na Jičínsku, Kutnohorsku a Litomyšlsku z tříkrálových darů podpořili dobrovolnické programy na pomoc nemocným, seniorům, handicapovaným a znevýhodněným dětem.
- Naše Charity věnovaly část výtěžku rovněž na dobročinné projekty pro chudé v Indii, které realizuje Diecézní charita Hradec Králové. Konkrétně na kvalifikační kurzy pro mladé lidi, na dětské večerní vzdělávání v oblasti Bangalore, a také na podporu VŠ studentů a výstavbu nové školy v oblasti Belgaum.

Tolik konkrétní příklady využití výtěžku Tříkrálové sbírky 2023. Více se dozvíte také na www.hk.caritas.cz.

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu, že i v této nelehké době myslíte na nemocné a potřebné. Poděkování patří také všem koledníkům, dobrovolníkům a charitním pracovníkům, kteří nám pomáhali při organizaci sbírky.

Přejeme Vám klidné a požehnané Vánoce! V novém roce 2024 hodně štěstí, lásky a sil!

Děkujeme za vaši štědrost

◀ Je to už nějaký měsíc, co koledníci z Litomyšle a okolí navštěvovali zdejší domácnosti. Je to ale teprve nedávno, co dorazil vůz pro zdravotní sestry, který mohla litomyšlská Charita z Tříkrálové sbírky pořídit. Auto už je polepené novým logem, aby charitní sestřičky všichni poznali. Vůz je pro ně nepostradatelný, vždyť za rok nacestují za pacienty 83 333 km a provedou 31 518 úkonů zdravotní péče. A často jsou pro klienty také člověkem, kterému se svěří se svým trápením nebo radostmi. Děkujeme všem za štědrost a ochotu se do sbírky zapojit. Věříme, že vůz bude dlouho sloužit sestrám a nemocným! Foto: Veronika Peterková

(AKTUALITY)

Cenu Charity získala paní Markéta Vašková z pardubické Charity, která se zasloužila o vznik domácího hospice v Holicích. Foto: A. Maclová

Celostátní Cenu Charity letos obdržela Markéta Vašková z Holic

Praha/HK: V pátek 20. října byly v pražské katedrále Sv. Víta slavnostně předány celostátní Ceny Charity 2023. Za naši diecézi byla tento rok oceněna paní Markéta Vašková z Oblastní charity Pardubice, vrchní sestra domácího hospice Andělů strážných v Holicích.

Pro paní Markétu je trpící člověk na prvním místě a vždy se snaží i se svým týmem každému co nejdříve a co nejlépe pomoci. Velice empaticky provází nemocného i jeho blízké. Paní Vašková se zasloužila rovněž o vznik charitní domácí zdravotní péče a mobilního hospice Andělů strážných v Holicích. Ve svém volnu paní Markéta organizuje také materiální pomoc na Ukrajinu a navázala spolupráci i s tamními nemocnicemi a charitou.

„U Markéty Vaškové si vážím její samostatnost a iniciativnost. Ví, co chce, je zodpovědná a precízní, mohu se na ni kdykoliv spolehnout, plní úkoly co nejlépe, vytváří dobrou atmosféru ve středisku, vede tým k podstatě charitní služby, má velkou úctu k pacientům“, říká Mgr. Marie Hubálková, ředitelka Oblastní charity Pardubice.

Děkujeme a moc gratulujeme k ocenění!

Jana Karasová)

Setkání národů oslavilo 10. kulatiny v duchu svátečních tradic a zvyků

Hradec Králové: Na jubilejním Setkání národů, které 9. listopadu přilákalo do hradeckého Adalbertina stovky návštěvníků, měli lidé jedinečnou příležitost poznat cizokrajné svátky a oslavy 27 zemí čtyř kontinentů. Téma národních tradic a zvyků, při kterých se setkávají příbuzní a přátelé, aby oslavili významnou

životní událost, se prolínalo celým programem. Cizinci, kteří v našem kraji žijí, pracují anebo studují, představili návštěvníkům své sváteční národní oděvy a výrobky, hudbu a tance. Desáté výročí oslavilo také naše Integrační centrum pro cizince, které akci uspořádalo společně s partnery pod záštitou primátorky Hradce Králové.

„Jsem ráda, že o festival projevil zájem tolik lidí a studentů škol. Právě v této době jsou takové přátelské a spontánní akce velmi důležité“, říká Ing. Anna Maclová, ředitelka hradecké Diecézní charity, která letos také reprezentovala svou rodnou zemi Slovensko. Většina cizinců, kteří svou zemi na festivale prezentovali, přišla do Česka za prací, studiem nebo rodinou. Někteří k nám utekli před válkou a nesvobodou.

„Zajímá nás úplně všechno, můžeme tady naživo poznat různé kultury a národy světa. Přijde nám to jako úžasná akce a moc rádi přijdeme i příště. Nejvíce nás zaujal Ekvádor nebo africké země,“ hodnotí festival studentka Biskupského gymnázia v Hradci Králové, které se zapojí i do soutěže o nejlepší reportáž z festivalu. Návštěvníci si mohli vyzkoušet hru na africké bubny, malování hennou, napsat si jméno arabsky nebo čínsky, ochutnat tureckou kávu anebo indický čaj. Setkání národů doprovodila i řada výstav.

V programu na pódiu, který se nesl symbolicky v duchu oslav, představil africký umělec Roben Mlauzi tanec oslavy vítězství ze Zimbabwe. Egyptský tanec, který je součástí svateb, zatančila umělkyně Khattya. Za tajemstvím indiánského tance na oslavu Slunce jsme se vypravili se skupinou Chayag z Ekvádoru. Festival vyvrcholil koncertem, kde vystoupili interpreti i z dalších zemí jako Arménie, Ukrajina, Mongolsko, Vietnam, Nepál i Česko. V úvodu přítomné pozdravili ředitelka hradecké Diecézní charity Ing. Anna Maclová, náměstkyně primátorky Mgr. Ilona Dvořáková a vedoucí Integračního centra pro cizince Ing. Jan Kočí. Přehlídku završila oslava s dortem, který symbolizoval národy světa. Více také na www.cizincihradec.cz.

Spolufinancováno Evropskou unií.

Jana Karasová)

(Setkání národů oslavilo své 10. výročí. Foto: J. Karasová

(KALENDÁŘ AKCÍ

Polička

S vůní vanilky

■ 1. 12., 8–17 hod., AC dílny, Vrchlického 22. Adventní výstavu, kterou připravili klienti a pracovnice AC dílen a Denního stacionáře, doplní vyprávění farářů o Putování za hvězdou. Více na www.policka.charita.cz.

Chrudim

Benefiční adventní koncert

■ 3. 12. od 17 hod., kostel Nanebevzetí Panny Marie. Benefiční koncert na podporu hospicové péče a sbírky Auta pro sestřičky pořádá chrudimská Charita pod záštitou radního Pardubického kraje Pavla Šotoly. Účinkují operní pěvkyně Noema Erba (tvář sbírky Auta pro sestřičky), Marie Dvorská, Miguelangel Cavalcanti a Martin Peschlík. Předprodej v IC a Občanské poradně. Více na www.chrudim.charita.cz.

Kutná Hora

Benefiční koncert pro charitu

■ 3. 12. od 18 hod., kostel sv. Jana Nepomuckého. Účinkuje Velký dechový orchestr Dolní Chvatliny pod vedením V. Zemana. K zhlédnutí bude i výstava „Už andělé nám zvěstují“ a můžete si zakoupit vánoční výrobky z dílen. Výtěžek bude věnován Centru Přístav pro seniory a lidi se zdravotním a duševním onemocněním. Vstupné je dobrovolné nebo je možné zakoupení sponzorské vstupenky před začátkem akce. Více na www.kh.charita.cz.

Pardubice

Vánoční benefiční koncert aneb hudební naděje pro Oblastní charitu Pardubice

■ 15. 12. od 18 hod., chrám Čs. církve evangelické. Charita vás zve na benefici mladých umělců pro Domácí hospic Andělů strážných. Krásné adventní a vánoční písně zapívají Adéla a Rosi Krátká, Ondřej Zahaluk a dětský sbor Rosa ze ZŠ Josefa Ressler, zazní klavírní skladby v podání Lukáše Zahaluka. Více na www.pardubice.charita.cz.

Trutnov

Výstava „ASHA znamená naděje“

■ 1. 12. 2023 – 18. 1. 2024, Galerie Hippo. Slavnostní zahájení 1. 12. od 16:30 hod. Výstava fotografií Ing. Anny Maclové z cesty do Indie přibližuje život dětí zapojených do projektu Adopce na dálku® Diecézní charity HK.

Červený Kostelec

Putovní výstava příběhů z Indie

■ 1. 12. 2023 – 22. 1. 2024, Knihovna B. Kafky. Příběhy indických dětí zapojených do projektu Adopce na dálku®. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

ⓘ Rozšíření a vybavení internátu v Karadi podpořila Diecézní charita Hradec Králové z Tříkrálové sbírky. Foto: Kateřina Gužiková

Postřehy z Indie 7: Internátní škola v Karadi

Do internátní školy v Karadi chodí část dětí zapojených do Adopce na dálku. Škola se nachází ve vesnickém prostředí diecéze Belgaum. Koncem roku 2022 bylo na internátu ubytovaných více než 50 dětí, pro které denně vařila pouze jedna žena, a to v hliněné nádobě nad rozpáleným ohněm. Dívky a chlapci nocovali zvlášť v jednotlivých křídlech internátu.

Dvou dívek, které se jeví jako velké kamarádky, jsme se zeptali, zda spolu spí na jednom pokoji. Nechápat se na nás podívaly a po krátké odmlce přikývly. Vzápětí jsme zjistili, že internátní křídlo sestává pouze z jedné velké místnosti, kde spí všechny dívky, případně chlapci pohromadě. Během dne mají matrace uklizené v horních policích a večer je připraví ke spánku. Podmínky na internátu byly velmi strohé, přesto zde panovala velmi pozitivní atmosféra.

Na internátu žijí děti z velmi chudých poměrů a nejnižších kast, jejichž rodiče o ně často nejsou schopni pečovat. Rodiče totiž musí dojíždět za prací dlouhé hodiny do velkých měst, aby byli schopni přežít. Kvůli tomu své děti prakticky nevidají. Rodiče mají možnost děti navštívit jen jednou měsíčně a děti se vrací domů jen o velkých prázdninách. Od šesti let tak děti žijí prakticky izolovaně od svých rodin.

Rozšíření a vybavení internátu v Karadi podpořila Diecézní charita Hradec Králové z Tříkrálové sbírky. Více informací najdete na www.adopce.hk.caritas.cz v sekci Doprovodné projekty.

INFO A PŘIHLÁŠKY DO 10.1.2024: SESTRA GRATIA,
TEL. 733 755 824, SESTRAGRATIA@SEZNAM.CZ

OD NEDĚLE VEČERA
DO PÁTKU OBĚDA
TERMÍNY:

4.2. - 9.2.
11.2. - 16.2.
18.2. - 23.2.
25.2. - 1.3.
3.3. - 8.3.
10.3. - 15.3.
2024

ŠKOLSKÉ SESTRY SV. FRANTIŠKA
A CENTRUM PRO RODINU
BISKUPSTVÍ KRÁLOVĚHRADECKÉHO
ZVOU NA

JARŇÁKY PRO RODINY

TIPY V OKOLÍ

- Ski areál Hlinsko
- krytý bazén Jezerka Seč
- Muzeum Loutek Chrudim
- Zámek - hřebčín Slatiňany
- Zámek Žleby
- běžkařská stopa Krásné a Kovářov

POZVÁNÍ PŘIJALI KNĚŽÍ

Mons. Jan Paseka
P. Prokop Brož
P. Jan Linhart
P. Ondřej Špinler
P. Dmytro Romanovský

NABÍZENÝ PROGRAM

- Na slovíčko s dětskou psycholožkou
- Za tajemstvím chrámu sv. Barbory
- Historické okénko zámku Maleč
- Centrum pro rodinu je tu pro vás

PROGRAM PRO DĚTI S ANIČKOU A SE SESTRAMI

Jedno teplé jídlo denně zajištěno
Účast na programu dobrovolná

www.hojesin.signalny.cz

www.facebook.com/hojesin

Dům sestry Elišky
Hoješín 1, Seč

Město Luže a Římskokatolická farnost v Luži
Vás zve na

Adventní koncert

10. 12. 2023 od 15:00 hodin
v kostele Panny Marie Pomocnice na Chlumku

Vánoční atmosféru naladí:

PĚVECKÝ SBOR DĚTÍ A DOSPĚLÝCH

z Chrasti a širého okolí,

POSLEDNÍ ŠANCE, NADĚJE, SKUPINA HB a hosté

VSTUPNÉ 100 Kč